

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Volnočasové chování studentů středních škol ve
městě Plzeň**

**Leisure time behavior of secondary school children
in the city of Pilsen**

Eliška Hrbková

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Volnočasové chování studentů středních škol v Plzni“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 18. 4. 2024

v. r. Eliška Hrbková

Zásady pro vypracování práce

1. Definujte základní termíny týkající se volnočasových aktivit a chování studentů středních škol.
2. Zrealizujte dotazníkové šetření na vybrané střední škole v Plzni.
3. Analyzujte data získaná dotazníkovým šetřením.
4. Proveďte shrnutí a návrh pro zkvalitnění volnočasových aktivit v Plzni.

Studijní program

Ekonomická a regionální geografie

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce za rady a konzultace v průběhu vypracování této práce. Zároveň bych chtěla také velice poděkovat ředitelům vybraných škol, kteří mi na středních školách zprostředkovali dotazníky, které byly nezbytnou součástí praktické části.

Obsah

Úvod	6
1 Cíle a metodika práce	8
2 Město Plzeň.....	10
3 Volný čas.....	11
3.1 Historický vývoj volného času.....	12
3.2 Dělení volného času	13
3.2.1 Odpočinkové a rekreační činnosti.....	14
3.2.2 Sebeobslužné a veřejně prospěšné činnosti	15
3.2.3 Příprava na vyučování	15
3.2.4 Zájmové činnosti.....	16
4 Sociální skupina a patologické jevy.....	20
4.1 Meziskupinové vztahy	20
4.2 Sociálně patologické jevy	22
4.2.1 Záškoláctví.....	22
4.2.2 Šikana.....	23
4.2.3 Kyberšikana	24
5 Geografické aspekty volného času.....	25
5.1 Doprava	25
5.1.1 Vnitřní doprava v rámci města Plzeň.....	25
5.1.2 Vnější doprava	26
5.2 Lokality volného času	26
5.2.1 Sportovní zařízení	26
5.2.2 Kulturní instituce a akce	27
5.2.3 Restaurační zařízení	28

6 Praktický výzkum	29
6.1 Návrhy na zlepšení zkvalitnění volnočasových aktivit.....	54
Závěr	56
Seznam použitých zdrojů	58
Seznam tabulek	60
Seznam obrázků	61
Seznam příloh.....	62
Přílohy	
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Volný čas je nedílnou součástí života každého člověka, a to včetně studentů, kteří navštěvují střední školy. Tato početná skupina mladých lidí, se nachází v životní fázi, kdy jsou na ně kladeny jak společenské, tak studijní nároky. Proto je potřeba, aby i takto mladí lidé relaxovali a odpočinuli si od povinností, které je v tomto období potkávají. Trávení volného času má tak přímý vliv na jejich fyzické i psychické zdraví. Z tohoto důvodu je důležité porozumět tomu, jak studenti tráví svůj volný čas a jaké aktivity jsou pro ně nejoblíbenější, nejdůležitější. V současné době mohou studenti v rámci volného času provozovat celou řadu sportů, a naopak co se týče klidnějších aktivit je velmi populární poslouchání podcastů, hudby, sledování seriálů a filmů na různých streamovacích platformách.

Výzkum probíhal v největším západočeském městě, Plzeň. V Plzni je možné navštěvovat širokou škálu středních škol či odborných učilišť. Dalo by se tedy předpokládat, že i využívání volnočasových aktivit bude ze strany studentů velice různé. Plzeň je velké město, ve kterém žije okolo 170 tis. obyvatel, a proto je v jeho zájmu, aby vytvářelo dobré podmínky pro volnočasové aktivity nejen pro studenty středních školy.

Město Plzeň se považuje za město, ve kterém se historicky hrají tradiční české sporty (fotbal, hokej) na nejvyšší možné úrovni. Dá se tedy předpokládat, že i studenti středních škol mohou projevovat zájem o tyto sporty, ať už aktivně, tak i pasivně. Avšak určité sportovní dění není závislé jen na těchto dvou sportech. Dalším důkazem, že toto západočeské město nabízí různé formy vyžití bylo i prvenství hlavního města kultury v roce 2015. V rámci této události bylo vytvořeno několik akcí, festivalů, které se zachovaly do nynější doby. Nicméně samotný průzkum v rámci této práce ukáže, jak moc tyto události studenti navštěvují a jakým dalším aktivitám se v Plzni věnují.

Práce je rozdělena na 2 části – teoretickou a praktickou. V teoretické části je stručně přiblíženo město Plzeň, a jaké volnočasové aktivity nabízí. Ve třetí kapitole následuje vymezení pojmu volného času, jeho historie a dělení. Ačkoliv se může zdát, že volný čas je pojem, který by dokázal vysvětlit každý, je potřeba ho správně a úplně definovat pro účely této práce. Dále se nachází v této kapitole dělení volnočasových aktivit. Toto dělení je důležité zejména pro přehlednost. Předposlední podkapitolou jsou rizika spojená s volnočasovými aktivitami. Každá mince má dvě strany a ani toto téma není výjimkou. Volnočasové aktivity mohou být zdrojem odpočinku a dobře stráveného času. Nicméně

odvrácenou stranou mince jsou i rizikové činnosti, které mohou studenty zasáhnout, jako např. záškoláctví, kriminální činnost, užívání návykových látek a mnoho dalšího. V neposlední řadě problematika digitálních technologií je v současné době velmi diskutována právě s ohledem na mladistvé, kdy tráví na těchto zařízeních velkou spoustu času a s tím jsou spojená nemalá rizika v podobě například kyberšikany. V poslední části teorie se autorka zabývá geografickými aspekty, které podněcují volný čas středoškoláků. Jedná se zejména o dojížděku, která je pro studenty nedílnou součástí a dále pak také alokace různých volnočasových zařízení v rámci Plzně.

V praktické části je zpracováno dotazníkové šetření, které bylo hlavním nástrojem sběru dat. Data jsou v této části zpracována a vizualizována pomocí tabulek a obrázků (grafů). Součástí této kapitoly je i interpretace a zhodnocení výsledků, více v kapitole o metodice této práce. V poslední řadě se v této kapitole nachází i návrh na zlepšení, či rozšíření volnočasových aktivit v Plzni. Návrhy na zkvalitnění volnočasových aktivit navrhuje převážně autorka. Avšak zohledňuje i názory respondentů o které v této práci primárně jde.

1 Cíle a metodika práce

Pro vytvoření teoretické části, která je pevným základem této práce byla využita odborná literatura, převážně českých autorů. Nicméně jsou zdrojem informací v této části i zahraniční zdroje (anglické, německé). Teoretická část je postavena na několika základních tématech, které se s tematikou volného času pojí. Čtenář se v této kapitole dozví o samotném pojmu volného času, jeho dělení a historii. Dále také o problémech, které jsou s tímto tématem spojovány, zejména v sociální a digitální sféře. V poslední řadě také o geografických aspektech, které se s trávením volného času neodmyslitelně pojí. Toto uspořádání není nahodilé a funguje jako teoretický rámeček o který se opírají otázky v dotazníkovém šetření v rámci praktické části.

Primárním zdrojem sběru dat pro praktickou část této práce bylo dotazníkové šetření. Dotazník, který je přidaný v příloze A, obsahuje jak uzavřené, tak otevřené otázky. Nicméně převažují hlavně uzavřené z důvodu vyhnutí se komplikacím při jejich následné interpretaci a v jednodušším zpracování (Eger & Egerová, 2014, s. 92).

Dotazování proběhlo na dvou vybraných školách různého zaměření, konkrétně Obchodní akademie a Střední a podnikatelská střední škola. Jmenovitě tedy školy střední se zakončení maturitní zkouškou. Obě tyto školy mají charakteristické zaměření, a i jiné složení poměru dívek a chlapců, což je pro výzkum důležité. Existují mezi školami rozdíly a tím pádem jakýsi statistický rozptyl. Vzhledem k tomu, že se dalo předpokládat, že dotazník bude vyplňovat desítky studentů, autorka zvolila formu elektronické podoby dotazníku. Tato podoba byla vyhodnocena jako nejúspornější a pro studenty nejvhodnější. Vzhledem ke skutečnosti, že v zásadě každý vlastní alespoň jeden elektronický přístroj, přes který je možné formulář vyplnit. V praxi se tato metoda jednoznačně osvědčila. Autorka jmenované školy osobně navštívila, za předpokladu, že takto zvýší návratnost dotazníků a bude moci reagovat na případné dotazy, podněty, které během vyplňování proběhly. Spolupráce s těmito školami byla bezproblémová a vytvářela tak příznivé podmínky pro co nejobjektivnější výsledky výzkumu.

Sběr dat trval několik týdnů. Autorka průběžně kontrolovala, zda jsou odpovědi smysluplné a řádné. V případech, kdy odpovědi nebyly relevantní byla autorka nucena k jejich vymazání. Nicméně je nutné podotknout, že to byly výjimky. Respondenti byli v tomto ohledu pečliví a nestěžovali tak autorce vyhodnocování a práci s těmito daty. Samotné zpracování a vyhodnocování již vytvářel samotný program, ve kterém byl

dotazník poskytnut. Avšak autorka zpracovávala data nadále, aby byla výsledná data přehledná a vizuálně přívětivá.

Cílem této bakalářské práce je zanalyzovat volnočasové chování studentů středních škol v Plzni. Konkrétně jaké aktivity studenti vykonávají, s kým je převážně sdílejí, dále také kdy je vykonávají a v poslední řadě kde, na jakých místech, v jakých prostorech a zda existují rozdíly v průběhu celého týdne a zároveň i mezi pohlavími. Volnočasových aktivit existuje celá řada, svět se nachází v období, kdy je možnost vykonávat mnoho druhů sportů, ale naopak i různých digitálně-technických činností. S jistotou se dá říct, že mládež má opravdu široký výběr možností, jak volný čas trávit, než tomu bylo například v minulém století za jiného politického režimu.

2 Město Plzeň

Plzeň je 4. největším městem v České republice, která je přezdívána také jako „metropole západu“. Historicky je to velmi staré město, které vzniklo již ve 13. století. Významnou polohu tohoto města je možné reflektovat do dnes. Plzeň byla a je od pradávna důležitou spojnicí se sousední spolkovou republikou Německo, zejména do měst Norimberk či Řezno (Město Plzeň, 2022c). Dalším důležitým geografickým aspektem je poloha města na soutoku 4 významných řek – Mže, Radbuza, Úhlava a Úslava. Napříč staletími se stávalo toto město více důležitým, ale také i početnějším, co do počtu obyvatelstva, které v tomto městě žije. K roku 2020 žilo v Plzni 175 219 obyvatel (ČSÚ, 2022). V návaznosti na tento ukazatel je jasné, že se zde bude nacházet několikero různých odborných středních škol. Nachází se zde 4 gymnázia, 14 odborných středních škol, přičemž zřizovatelem těchto 18 škol je Plzeňský kraj. V neposlední řadě můžou studenti navštěvovat 2 střední školy, které jsou zřizovány Plzeňským biskupstvím a další střední školy, které jsou vedeny jako soukromé. Nelze tedy popřít, že město Plzeň nabízí opravdu širokou škálu různých odborných škol, které navštěvují, jak studenti žijící v tomto městě, ale také ze vzdálenějšího okolí.

V Plzni se koncentruje poměrně velké množství mladých lidí, kteří zde navštěvují již zmíněné střední školy, ale také využívají různé formy trávení volného času. Plzeň si zakládá zejména na sportovní činnosti, ať už jsou to známé české sporty, jako fotbal, hokej, tak i méně známé sporty jako bojové sporty, kanoistika apod. Jak již bylo naznačeno, v důsledku bohaté historie se zde konají v průběhu celého roku kulturní akce, které jsou spojeny právě například s historií nebo s dalšími jinými zajímavými tématy, která mohou být součástí zájmu nejenom studentů středních škol (Město Plzeň, 2022d).

3 Volný čas

Pojem volný čas byl napříč dekádami vysvětlován různými způsoby od různých autorů. Je logické, že volný čas, byl vnímán diametrálně odlišně v různých historických obdobích, protože i volnočasové aktivity se odvíjely od mnoha různých politických, ekonomických a dalších faktorů. Nicméně volný čas byl podle Hofbauera (2004, s. 13) definován jako čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazku, jež vyplývají z jeho sociálních rolí. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností. Avšak ještě mnohem přesněji se volný čas vykládá jako činnost, do níž jedinec vstupuje s očekáváními, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí, a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.

Volný čas by měl zahrnovat několik základních funkcí:

- psychologickou,
- sociální,
- ekonomickou,
- terapeutickou.

Každá jednotlivá funkce hraje v životě jedince významnou roli. Psychologická funkce je vnímána jako důležitá v kontextu psychického zdraví. Dobře strávený volný čas by měl být příležitostí pro uvolnění se, zrelaxování, odreagování, které vede k nabrání nových psychických sil. S touto funkcí úzce souvisí funkce terapeutická. Ta klade důraz na souvislost psychického zdraví s fyzickým. V případě, že se jedinec nachází v dobrém psychickém rozpoložení, předchází tak fyzickým chorobám a jeho zdravotní stav by neměl být nijak více ovlivněn psychologickou stránkou. Sociální funkce je vykládána jako proces socializace, kterým prochází každý jedinec již od útlého věku. Pocit sounáležitosti k určité skupině a pocit uznání je velice důležitý pro fungování v určité skupině (Novotná, 2008, s. 42). Ekonomická funkce, která byla dříve vnímána spíše jen okrajově, nabírá v posledních letech na významu. Pro prožívání volného času jsou nezřídka kdy potřeba finanční prostředky, které je jedinec ochotný investovat. Vnímání a vůbec nahlížení na volný čas prošlo obrovskými změnami a rozvojem, a proto je důležité vnímat tyto změny a analyzovat, jak mladí lidé využívají široké škály nabídky volného času.

3.1 Historický vývoj volného času

Jak již bylo naznačeno v předchozí kapitole, volný čas, leč se to nemusí na první pohled zdát, má ohromně bohatou historii. Kořeny této problematiky sahají až do vzdáleného starověku. V tomto období zaujímal volný čas poměrně nevýraznou roli. Lidé pracovali přibližně 14-16 hodin denně, tudíž na volný čas zkrátka nebyla kapacita. Považoval se tedy za něco výjimečného a nevšedního. Přesto však náplň volného času bylo převážně trávení času s rodinou, jednoduché hry, či přemýšlením nad smyslem života (Janiš, 2009, s. 8). Je tedy evidentní, že volný čas v tomto období nenaplňoval funkce ani podstatu, které jsou definovány v současné podobě.

Volný čas se tedy odvíjel primárně od toho, kolik hodin denně trávili lidé v práci. K výraznější změně tohoto trendu došlo po v období po třicetileté válce, kolem roku 1648. Změny jsou spjaty zejména s délkou pracovního zatížení a životního způsobu obyvatel měst, posléze i vesnic. V tomto období byly zaregistrovány první výrazné náznaky naplnění volného času. Ve větších městech začaly vznikat kavárny, spolky a různá zařízení, které bylo možno navštěvovat. Dalším významným trendem se staly tzv. „víkendové domy“. V Česku je tento jev známý spíše jako chataření. Bohatší lidé v této době si pořizovali, či pronajímali domy mimo jejich běžné prostředí, kde trávili víkendový nebo sváteční čas. Pro tuto dobu to byl velice převratný způsob trávení volného času, který se ovšem zachoval i do dnešní doby. Jak již bylo naznačeno, tato doba byla signifikantní hlavně neustálým tlakem na snížení hodinové denní dotace v práci a na rozvoj volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie (Becker a kol., 2004, s. 23).

Sociální sféra a společnost hrají ve vývoji volného času klíčovou roli, avšak rovněž velmi důležitou roli sehrává politika a celkový politický stav ať už v dané zemi, či celkově ve světě. Ve 20. století se stalo mnoho aktů, které volný čas zásadně ovlivnily. Nejvýznamnějším obdobím byly světové války a doba poválečná. V době, kdy probíhá válečný konflikt, se mění veškerý systém fungování, volný čas nevyjímaje. Mnoho sdružení, zařízení a prostorů, které byly před válkami zřizovány, byly buď pozastaveny, nebo se jejich činnost nijak výrazně nerozvíjela.

V době meziválečné byl již prostor pro větší rozvoj možností a příležitostí, jak trávit volný čas. Toto období bylo velmi dynamické a rozvoj volného času se tak dostal do popředí. Společnost si začala uvědomovat, že trávení volného času je důležitou součástí

života a samotná kvalita volného času může ovlivnit a oslovit jakoukoliv věkovou skupinu. Nicméně ve světě se vytvořili dva základní modely uspořádání volného času dětí a mládeže.

Země západní a severní Evropy – byly vytvořeny různé kulturní domy, sdružení mládeže apod., vždy v čele se zkušeným a vzdělaným pedagogem. První velké sdružení mládeže bylo vytvořeno ve Francii. Volnočasové aktivity se staly předmětem zájmu jak široké veřejnosti, tak výzkumníků, které zjištěné poznatky postupně analyzovali. V tomto období je možné zaregistrovat první zmínky o odborných publikacích na téma volného času.

Země Sovětského svazu – základní myšlenky byly obdobné jako u modelu prvního. Avšak do těchto činností se promítala tehdejší ideologie komunistického režimu. Ačkoliv cílem bylo zlepšit kvalitu trávení volného času, rozvoj či rozšiřování vzdělání, tak tento model byl exaktně definován. S tím úzce souvisí skutečnost, že tento model se nevyvíjel tak dynamicky. K velkým změnám došlo spíše až po ukončení 2. světové války. Zásadním milníkem bylo zavedení školní družiny, lidové školy umění nebo také velice populární pionýrské skupiny (Pávková, 2008, s. 22).

V neposlední řadě je potřeba zmínit, že volný čas se vyvíjel s každým desetiletím. Nicméně nynější forma byla ovlivněna hlavně posledním desetiletím minulého století. Po pádu komunistického režimu nastal v Československu proces transformace, který ovlivnil veškerý život a nabídl mnoho různých příležitostí a způsobů, jak trávit volný čas. Důkazem změny ve vnímání důležitosti trávení volného času bylo vydání zákona č. 104/1991 Sb. Známy také jako „Úmluva o právech dítěte“. Tento krok byl velice průlomový a byl pomyslným začátkem intenzivního vnímání jak děti, posléze mládež volný čas tráví, jaké dopady má volný čas na psychiku a samotné formování osobnosti mladého jedince.

3.2 Dělení volného času

Každá osoba si při představě ideálně stráveného volného času představí něco jiného. Tento fakt je důkazem toho, že možnosti, jak lze trávit volný čas je celá řada. Dynamika tohoto vývoje je v současné době, a i všeobecně v tomto století velice vysoká. Proto je ale potřeba si volný čas rozdělit do skupin, které se od sebe navzájem odlišují, hlavně podle druhu činnosti.

3.2.1 Odpočinkové a rekreační činnosti

V této kapitole je nutné vymezit rozdíl mezi odpočinkovou a rekreační činností. V běžném prostředí při rozhovoru je celkem běžné, že se pojem odpočinek a rekreace zaměňují. Nicméně v problematice volného času je potřeba je zásadně rozlišovat. Odpočinek se popisuje jako klidné, pohybově nenáročné a psychické klidné činnosti. Naopak rekreace se vnímá přesně naopak, má charakter vydatné pohybové aktivity. Avšak oba druhy se navzájem prolínají a mládež by měla mít zažité, že ať už pasivní, nebo aktivní odpočinek je pro tělo a duši člověka nezbytnou součástí. U studentů se projevuje únava zejména po vyučování, které zabírá většinu času všedního dne. Fyzická únava je způsobena zejména dlouhým sezením ve stejné, či podobné pozici, která způsobuje zakrnění svalů, nebo také typickým příkladem je námaha drobných svalů ruky, které vznikají při psaní. Psychická únava vzniká typicky ze snahy se co nejvíce soustředit, obavy, strachu z negativního hodnocení, nebo také snaha být součástí dané skupiny bez větších problémů. Avšak potřeba každého jedince k odpočinku je různorodá, ale je důležité, aby každý jedinec vnímal své potřeby v tomto ohledu a nepřetěžoval své možnosti. Přetížení může vést ke zhoršení školního prospěchu, ztrátě soustředění, záškoláctví, lhaní a dalším negativním problémům. Proto je nutné, aby každý praktikoval ve svém volném čase činnosti, u kterých si odpočne, a načerpá fyzické a psychické síly (Hájek a kol., 2011, s. 30).

Odpočinkové činnosti:

- spánek, klid na lůžku,
- zhlédnutí filmu, seriálu, poslouchání podcastů,
- práce s počítačem a jiným elektronickým zařízením za jiným než studijním, či pracovním účelem,
- neformální rozhovory s blízkými, kamarády, partnery.

Odpočinkových činností existuje ještě celá řada, tento výčet je pouze ukázkou, co si pod tímto druhem trávení volného času představit.

Rekreační činnosti:

- chůze, běh v přírodě,
- vykonávání sportů, pohybových aktivit v příslušných zařízeních,
- aktivní trávení volného času na chatě mimo běžné prostředí,
- činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

I v tomto případě je škála činností velmi různorodá a každý jedinec si bezesporu najde tu, která bude naplňovat jeho individuální potřeby.

3.2.2 Sebeobslužné a veřejně prospěšné činnosti

Jak již název napovídá sebeobslužné činnosti, se zaměřují zejména na uvědomění si své vlastní zodpovědnosti nejen vůči sobě, ale i vůči společnosti. V rámci volného času by měla mládež dbát na základy chování a vystupování ať už ve školním, tak i mimoškolním prostředí. Tyto činnosti se praktikují převážně u dětí mladšího školního věku. Nicméně je potřeba i mládeži, která již navštěvuje střední školu utvrzovat a kotvit tyto hodnoty, které jsou nepostradatelné i do budoucího kariérního života. Jedním z typickým příkladu těchto činností je kultura stolování, volba vhodného oblékání, návyky a zvyklosti při styku s lidmi ve společnosti. Tyto důležité procesy jsou nezbytné i pro navázání sociálních vazeb jak přátelských, tak partnerských, které jsou nedílnou součástí života.

Veřejně prospěšné činnosti jsou zpravidla takové činnosti, které nepřinášejí jedinci hmotné uspokojení, ale spíše duchovní obohacení. Tyto činnosti fungují na bázi dobrovolnosti, mohlo by se tedy zdát, že mládež nebude mít správnou motivaci, aby vykonávala jakoukoliv dobrovolnou činnost. Avšak i pochvala, či přijetí do určité skupiny a pocit být oceněn je mnohdy cennější než jakákoliv hmotná odměna (Pávková, 2008, s. 102). Proto je velice důležité, aby studenti byli součástí různých dobrovolných spolků a jiných tematicky zaměřených skupin, protože ty podněcují iniciativu nezištně pomáhat druhým a prohlubovat radost ze společenského ocenění, které sice není nijak fyzicky hmatatelné, ale z psychologického hlediska nedocenitelné.

3.2.3 Příprava na vyučování

Přípravou na vyučování se rozumí okruh činností spojených s plněním studijních úkolů, opakováním, upevňováním a prohlubováním vědomostí a dovedností. V případě středoškolských studentů se dá předpokládat, že časové zatížení bude různé u středních škol a u odborných učilišť. Hlavním úkolem této činnosti je i uvědomění si, že volný čas je možné trávit i tímto způsobem. Mládež si tímto osvojuje jistý druh zodpovědnosti, který je důležitý jak ve školním, tak pracovním prostředí. Je běžné, že každý student k tomu trávení volného času přistupuje rozdílným přístupem a každý pociťuje potřeb plnění této činnosti jinak. Tato možnost trávení volného času se zdá být předmětem

diskuse, zda opravdu se příprava vyučování dá zařadit do volného času (Patočková a kol., 2022, s. 17). Nicméně mnoho autorů, odborníků, ale i autorka sama je přesvědčena, že příprava na výuku je důležitou a nedílnou součástí volného času, a proto ji do výčtu možností zařadila.

3.2.4 Zájmové činnosti

Zájmové činnosti ve volném čase jsou nejčastěji vyvolány potřebami jednotlivých osob. Potřeby jsou velice individuální a z toho plyne, že činnosti, které lze vykonávat jsou různorodého charakteru. Zájmy můžeme dělit podle úrovně činnosti, časového trvání, koncentrace společenské hodnoty nebo tradičně podle obsahu.

Dělení podle úrovně činnosti:

- aktivní,
- receptivní.

Aktivními činnostmi se rozumí aktivity, při kterých jedinec sám vyvíjí činnost a produkuje nějaké hodnoty, které jsou tvořeny na základě vlastní iniciativy. Tyto činnosti mají obvykle vysokou přidanou hodnotu například v rámci sebevzdělávání a obohacování se vlastními zkušenostmi z dané činnosti. Naopak receptivní činnosti jsou vnímány spíše v pasivním pojetí. Jedinec je ovlivňován vnějšími vlivy a podněty, které sám ale aktivně neiniciuje. Typickými příklady receptivních činností může být poslouchání rozhlasu, rádia apod. Nicméně oba druhy těchto činností se mohou navzájem doplňovat a tvořit jeden celek.

Každý jedinec tráví volnočasovými aktivitami různé množství času, ale také vkládá úsilí s různou intenzitou. Dělení podle intenzity:

- hluboké,
- povrchní.

V tomto pojetí je dělení velice jednoduché. Hluboká intenzita ve volnočasových aktivitách podněcuje značný potenciál pro rozvíjení osobnosti jedince, prohlubování a zdokonalování jednotlivých dovedností, které mohou volnočasové aktivity nabízet a mnoho dalších pozitivních stimulů, které mládež může nadále zužitkovat v dalším kariéerním životě. Na straně druhé vystupují zájmy, které jsou spíše povrchního charakteru, tedy jedinec se jím nezabývá tak intenzivně a tím pádem natolik neovlivňuje jeho osobnost. Nicméně jedná se o preference každého jednotlivého člověka, jak moc je

ochotný a schopný se zabývat určitou aktivitou a zda naplňuje jeho potřeby (Pávková, 2008, s. 92).

Z hlediska časového trvání se ve volném čase rozlišuje několik různé trvajících aktivit:

- krátkodobé,
- dočasné,
- trvalé.

Časové pojetí a intenzita trávení volného času spolu neodmyslitelně korelují. Trvalé zájmy se stávají prakticky nedílnou součástí života mládeže. Typickým příkladem mohou být sporty, které děti vykonávají již od útlého věku a zdokonalují se v něm až do mládežnického věku. Naopak krátkodobé aktivity mohou být jednorázové charakteru nebo jen na omezenou dobu, kdy lze tuto aktivity vykonávat. Není tedy z dlouhodobého hlediska pravidelnou součástí využití volného času. Obdobným způsobem je možné definovat i dočasné volnočasové aktivity. Neplní charakter určité pravidelnosti v dlouhodobějším časovém intervalu a jsou zpravidla též jednorázové (Hájek a kol., 2011, s. 72).

Nejdůležitějším a nejznámějším dělení volného času podle Hofbauera (2004) jsou zájmy podle jejich obsahu:

- společenskovední,
- pracovně-technické,
- přírodovědně-ekologické,
- estetickovýchovné,
- tělovýchovné, sportovní, turistické.

Společenskovední zájmové činnosti

V současné době není tento druh zájmových aktivit zcela populární. Nicméně i tak je tento druh z hlediska všeobecných informací důležitý. Základní oblastí tohoto zaměření jsou výchova k vlastenectví, základy společenské výchovy, jazykověda, nebo sběratelství národních a jiných artefaktů (Fouberg a kol., 2012, s. 87). Komplexně se dá říct, že toto odvětví zajišťuje mládeži povědomí i historickém kontextu české vlasti, připomíná a vysvětluje důležité milníky historie, které jsou nedílnou součástí toho, jak se v České republice žije dnes. Tyto historické milníky připomínají i kulturní akce, které se v Plzni konají s každoroční pravidelností. V této oblasti je nadále velice typické sběratelství.

Český národ je tímto proslulý oproti jiným státům v Evropě. Sběratelství se může týkat prakticky čehokoliv, počínaje známkami a konče například kameny. Nedílnou součástí mohou být také různé tradice napříč republikou. Předávání tradic a zvyků je velice důležité, a právě společenskovední činnosti by měly napomáhat tomuto procesu.

Zájmové činnosti pracovní-technické

Tyto volnočasové aktivity by měly podporovat přirozenou touhu dětí a mládeže po aktivním uplatnění v oblasti techniky, rozvíjet jejich technické myšlení a představivost. V době velkých technologických pokroků a nástrojů, které lze využívat je důležité děti obohacovat tím, jak tyto stroje efektivně využívat a v rámci zájmových činností jim nenásilnou formou vštěpovat odborné poznatky, které jsou pro následující praxi nezbytné. Tento druh zájmových činností výrazně podporuje právě vědecký a technický rozvoj, který je pro 21. století tak stěžejní a atraktivita tohoto oboru se rozhodně nedá zapřít. V tomto oboru není nutné si představovat pouze fyzickou práci s technickými stroji, ale i jejich sestrojování, programování, které úzce souvisí právě s vývojem kybernetiky a dalších přidružených oborů, které jsou oproti minulému století rapidně popularizovány (Chen a kol., 2023). Je tudíž vysoký předpoklad, že když se mládež zabývá těmito aktivitami, budou je v budoucnu naplňovat i v rámci profesního života.

Zájmové činnosti přírodovědné

Náplň přírodovědných zájmových činností by měla vycházet z toho, že jsou děti a mládež schopni osvojit si poznatky o fauně a flóře a péči o ně. Obzvláště děti mladšího věku mají kladné vztahy zejména ke zvířatům ať už v domácnosti, pakli-že vyrůstají v rodině, která nějaké zvíře vlastní, tak ve všeobecném kontextu. Ve starším mládežnickém věku se může tato záliba již více specializovat například na rybaření, které je v České republice velice populární, pěstitelství, včelařství a další činnosti spojené s fungováním systémů ve volné přírodě. Zároveň je velice důležité nejenom učit, jak funguje příroda samotná a její koloběhy, které jsou pro bytí na této planetě životně důležité, ale také jak přírodu chránit před škodlivými vlivy lidské činnosti. V rámci těchto aktivit je velice diskutovaným tématem globální klimatická změna, dále také tematika třídění odpadů a další aktivity, které mladí považují za důležité. Tyto jevy jsou velice zajímavé a mnoho mladých lidí o něj jeví značný zájem. Tento zájem je velice důležitý, protože šířit podvědomí o těchto problematikách může být základem pro zlepšování a vnímání těchto vnějších situací (Akhan a kol., 2022).

Zájmové činnosti estetickovýchovné

Estetickovýchovná zájmová činnost se zabývá všemi aktivitami, které přímo souvisí s estetikou a její vazbou ke skutečnosti. Jmenovitě jsou to kulturní akce různého charakteru, například koncerty, výtvarné výstavy, literární a dramatické činnosti a mnoho dalšího. Tyto činnosti jsou zdrojem emocionálně silných a cenných zážitků, zvláště pokud jsou z vlastní tvořivé aktivity. Všeobecně známé jsou v tomto odvětví lidové domy hudby, výtvarné umělecké školy, různé druhy pěveckých sborů a sólové hraní na hudební nástroje (Hájek a kol., 2011, s. 168). Hraní na hudební nástroje má na území České republiky dlouholetou a hlubokou tradici. Typicky to jsou dechové, smyčcové, strunné nástroje ale i mnoho dalších. Mnoho nástrojů se zde v České republice i vyrábí, což podněcuje jejich tradici.

Zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření

Pohybové činnosti jsou důležité zejména pro zlepšení fyzické kondice a posléze i podpora zlepšení duševního zdraví. Pohyb dětí a mládeže neodmyslitelně patří k několika podmínkách zdravého vývoje jedince. Zakořenění pohybových aktivit je důležité i s ohledem na pohyb v dospělosti. Pohybové činnosti by ale měly být provozovány s ohledem na všestrannost (Garg, 2023). Monotónní styl pohybu těla v dlouhodobém hledisku neprospívá. Sportovní aktivity se mohou vykonávat v rámci zájmových organizací, které se vytvářejí právě jako volnočasová zařízení. Typickými sporty, které bývají význačné pro Českou republiku jsou fotbal, lední hokej, tenis, ale celá řada dalších sportů. Pohyb ale nemusí být nutně vnímán jako provozování konkrétního sportu, nýbrž jako běžná chůze v přírodě (pěší turistika), houbaření, aj. Toto je pojetí veskrze aktivní, ale zájmové činnosti tohoto typu mohou být i pasivní. Ilustrujícím příkladem je sledování sportů jako fanoušek či trenér. Nabídka sportovních aktivit je více než široká, a proto děti mohou již v brzkém věku vykonávat činnost, která je naplňuje a činí je šťastnými. Nevylučuje se ani možnost provozovat více sportovních aktivit najednou, v rámci volného času.

4 Sociální skupina a patologické jevy

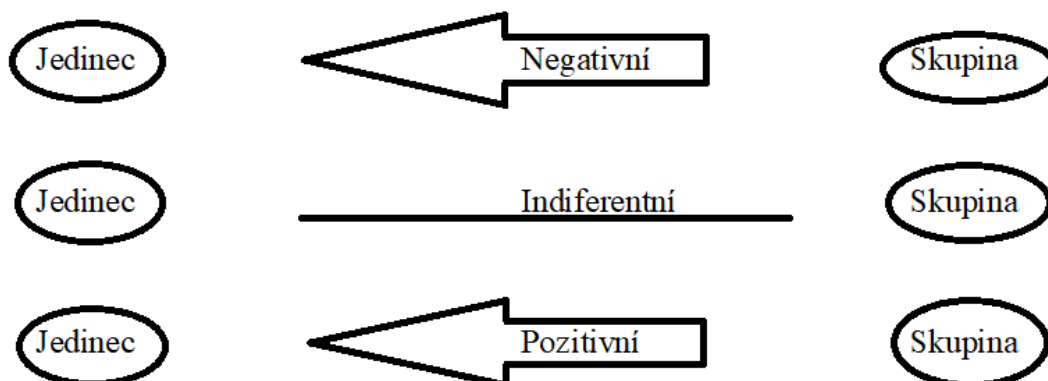
Není možné, aby jedinec trávil veškerý volný čas izolován a osamocen od ostatních lidí. Každodenní život každého z nás se odehrává především v nějakých sociálních skupinách. Zdrojem vytváření sociálních skupin jsou zejména společné zájmy jejich členů. Na základě této vnitřní podobnosti se takovéto skupiny nazývají zájmové skupiny. Členové zájmové vytváří tzv. identitu skupiny. Identita se vyznačuje jako stav, kdy se jedinec ztotožní s myšlenkami a náplní jeho skupiny a cítí se nedílnou součástí celku. Tento proces se také popisuje jako pocit sounáležitosti a pocit být součástí něčeho, co uspokojuje potřeby konkrétního jedince.

Pro posilování této identity má skupina celou řadu nástrojů, které může využívat, nejdůležitější jsou symboly a rituály. Symboly plní integrační proces ve skupině největší měrou. Symboly se rozumí typicky stejný druh oblečení (uniformy, klubová trika, stejný druh čepice atd.), dále pak hudba, skupinovým symbolem může být pokřik, báseň, píseň nebo také hymna. Předměty různého charakteru (kámen, vlajka, ...) mohou taktéž představovat jistou symboliku a společnou citovou vazbu. Jako druhý nejúčinnější nástroj se využívá síla rituálů. Rituální jednání lze vnímat jako opakované jednání, kterému skupina přikládá zvláštní a specifický význam. Jmenovitě se může jednat například o scházení se dané skupiny v nějaký stanovený čas, den nebo setkávání na určitém místě, které má pro skupinu silný význam (Novotná, 2008, s. 42).

4.1 Meziskupinové vztahy

Je důležité si uvědomit, že každý jedinec je součástí skupiny ať už ve volném čase, tak i v pracovním či studijním prostředí a jedince skupina působí různými vlivy.

Obr. 1: Působení vztahů mezi jednotlivcem a skupinou

Zdroj: Novotná (2008), zpracováno autorkou

Jak je možné reflektovat na Obr. 1 skupina má přímý vliv na jedinec. Tyto vlivy mohou být trojího typu:

- negativní,
- indiferentní,
- pozitivní.

Negativní působení může vést k řadě patologických jevů, jako je agresivita, záškoláctví, užívání omamných látek a mnoho dalšího. V současné době je velkým tématem i samotná šikana ať už mezi studenty stejného věku, tak i mezi jinými věkovými skupinami. Je potřeba těmto jevům zabránit a předcházet.

Indiferentní působení je ze všech typů nejsložitější. Jedná se o stav, kdy jedinec nevykazuje silné emocionální i sociální vazby ke své skupině. Nicméně je potřeba zdůraznit, že se nejedná nutně o negativní jev. Proces indiference je sledován již řadu let a důvody, proč k ní dochází, existuje mnoho. Avšak velice signifikantní příčinou dnešní doby je technologický vývoj. Mládež má možnost trávit čas na komunikačních zařízeních a ztrácí potřebu trávit čas fyzicky se svými přáteli, spolužáky.

Posledním druhem ovlivňování jedince skupinou je pozitivní ovlivnění. Již z názvu je patrné, že skupina plnohodnotně naplňuje potřeby jedince a má na něj tudíž velmi dobrý vliv (Řezáč, 1998, s. 84). Je všeobecně známé, že by se mládež měla obklopotvat lidmi, kteří je inspirují, podporují a jsou jim v nepříznivých situacích nápomocni. Pro spokojený život je toto bezpodmínečně důležité.

4.2 Sociálně patologické jevy

Sociálně patologické jevy označují různé formy chování, které se odchyľují od normálních sociálních vzorců. Takovéto chování může být vnímáno společností jako nežádoucí a mohou způsobovat negativní dopady jak na samotnou společnost, jako celek, tak i na určité skupiny, do kterých se jedinec zařazuje. Jmenovitě se jedná zejména o kriminalitu, zdravotní rizika spojená s konzumací návykových látek a alkoholu, diskriminaci, rasismus a mnoho dalšího (Nešpor a kol., 1998, s. 57). Nicméně specificky pro mládež je spíše typické záškoláctví, šikana, kyberšikana a v neposlední řadě i samotné užívání drog a alkoholu. V rámci této bakalářské práce je důležité patologické chování zejména mladistvých, tedy studentů středních škol, ale bylo si definovat tuto problematiku ve všeobecném kontextu.

4.2.1 Záškoláctví

V době 21. století je záškoláctví jedním z nejčastějších jevů, které postihuje děti jak na základní škole, tak mládež během středoškolského studia. Tento patologický jev je také velmi častou příčinou nedostudování mladých jedinců. Záškoláctví je možné popsat jako úmyslné zameškávání školního vyučování, kdy student ze své vlastní vůle nenavštěvuje školní vyučování. Zpravidla tak bývá bez vědomí rodičů, či jiného zástupce (Martínek, 2009, s. 97).

Vždy při problematice patologických jevů je potřeba zjistit příčiny, proč se tomu tak děje. Hlavními příčinami, proč dochází k záškoláctví, jsou nechuť ke škole, porucha vztahu mezi dětmi v rámci třídního kolektivu, strach ze samotné školy, či z učitele.

Tyto příčiny by se daly nadále rozdělit do několika skupin:

- negativní vztah ke škole,
- vliv rodinného prostředí,
- trávení volného času a vliv party.

Z tohoto rozdělení je ale patrné, že v této práci bude blíže zaměřeno právě na trávení volného času a vliv party. Ačkoliv všechny tyto příčiny jsou velice závažné a není záhodno jim přikládat menší váhu. Nicméně je ale nutné podotknout, že všechny tyto příčiny se navzájem prolínají a nejsou od sebe nijak konkrétně odlišeny.

Zejména ovlivňování partou, ve které se adolescent nachází, může úzce souviset právě se zázemím, ve kterém vyrůstá a jak moc se v tomto zázemí cítí bezpečně. V momentě, kdy absentuje pocit bezpečí, jedinec má větší predispozice k inklinování k partě, která ho velmi negativně ovlivňuje. Nároky na vůbec přijetí do party mohou být někdy velmi stresující, mládež musí přizpůsobit např. svůj vzhled, mluvu, názory na školu, rodiče. Ba dokonce jednou z podmínek pro přijetí se může stát i praktikování samotného záškoláctví. V tento moment už se nejedná o trávení volného času s přáteli, nýbrž o sociálně patologický problém.

Pakliže se záškoláctví stane pravidelnou součástí života mládeže je vysoce pravděpodobný předpoklad, že v rámci party dojde k závažnějším problémům, které mohou být tímto „poflakováním“ vyvolány. Typicky to může být zvýšená agresivita vůči ostatním, ale i sobě samému, kriminalita v podobě krádeží a mnoho dalších nelegálních činností, které mohou být velice přísně potrestány. Napříč časem je také dokázané, že záškoláctví bylo základem pro kriminální chování, které některým jedincům zůstalo i do dalších životních etap a nikdy se z tohoto problému úplně nedostali. Statistiky hovoří, že za posledních 20 let se počet stíhaných mladistvých zvýšil trojnásobně a dětí tři a půl násobně (Martínek, 2009, s. 100).

Nejdůležitější je vždy ale najít řešení adekvátní dané situaci. Zjistit proč se tento patologický jev děje a následně ho co nejcitlivěji vyřešit. Je důležité mít na paměti, že ve většině případů má mládež nějaký problém, který ventiluje právě tímto způsobem.

4.2.2 Šikana

Jako u předešlých pojmů a definic je i zde velmi důležité vymezit, co to vlastně šikana je a jak se projevuje v kolektivu. Šikana je tedy chování, kdy jeden nebo více žáků úmyslně, většinou s pravidelným opakováním týrá spolužáka, spolužáky a používá k tomu prostředky jako je např. agrese nebo jiné různé druhy manipulace.

Šikana je typickým patologickým chováním, které je možné registrovat již dlouho dobu. Není neobvyklé, že mnoho lidí zná někoho, kdo byl v průběhu života šikanován ve školním prostředí. Šikana vykazuje několik základních charakteristik. První z nich je vždy pocit převahy nad druhou osobou. Nemusí se zde jednat jen o fyzickou převahu, kterou si veřejnost vykládá jako jednu z prvních myšlenek, ale často se jedná o převahu psychickou, která je neméně traumatizující. Dalším charakteristickým faktorem je dlouhodobost. Šikana bývá dlouhodobým procesem, který musí jednatlivec snášet.

Nejedná se tedy o jednorázové potyčky, nadávky (Suchá & Dolejš, 2016, s. 29). Takto nelze šikanu vnímat. V neposlední řadě jsou dalším faktorem pocity, které poškozovaný má. Pakliže se jedinec stane terčem šikany, jsou mu situace, které nastávají od šikanujícího nepříjemně, necítí se dobře a z těchto pocitů, které mohou trvat i dlouhé měsíce se může vyvinout řada psychických problémů, které si dotyčný přechovává celý život.

4.2.3 Kyberšikana

V předchozí kapitole byl vymezen pojem šikany, která probíhá v reálném prostoru a čase. Nicméně s rozvojem informačních technologií v 21. století je možné komunikovat prakticky kdykoliv i v kybernetickém prostoru. Nelze upřít, že tento prostředek s sebou nese mnoho pozitivních výhod, ať už možnost být v kontaktu s někým s kým není možné se vidět denně, nebo jako nástroj všech možných informací. Avšak je to prostředek, jak zneužít tento prostor a jak někoho šikanovat prostřednictvím telefonu, počítače, či jiných elektronických zařízení.

Kyberšikana je definována jako zneužití informačních technologií k takovým činnostem, které mají někoho záměrně vyvést z rovnováhy. Kyberšikana je tedy jednou z forem šikany, která je v tomto století a v posledních dekádách nejznámější. Protože informační technologie se v současné době používají prakticky na denní bázi, jak ve školním či pracovním životě (Suchá a kol., 2018, s. 62).

Šikana v reálném prostoru vykazuje několik charakteristik, které byly již zmíněny v předchozí kapitole. Kyberšikana je ale velice specifická a možností, jak ji využít a praktikovat je celá řada. Jednou z velkých výhod může být anonymita. Ta zaručuje, že osobní identita člověka, který chce někoho šikanovat, nemusí být hned zřejmá a může dojít i ke krajní situaci, kdy se identita vůbec nezjistí, což komplikuje samotné potrestání.

Pro studenty může být občas složité najít balanc, který by jim zajistil, aby jim digitální svět nijak neškodil. Digitální technologie s sebou nesou řadu výhod, ale na druhé straně i několik nevýhod a hrozeb, které je potřeba si uvědomovat a v případě jejich přítomnosti vědět, jak reagovat (Patočková a kol., 2022, s. 52). V současné době je možné si o této problematice načíst spoustu materiálů nebo se zúčastnit různých workshopů, besed, které se touto tematikou zabývají.

5 Geografické aspekty volného času

Volný čas lze určitě chápat jako pojem, který úzce souvisí s pedagogickou, či sociologickou sférou, což rozhodně souvisí. Nicméně volný čas ovlivňují i geografické faktory, a ne v malé míře. Je možné, že si je jedinec tolik neovědomuje a bere je možná jako samozřejmost, ale opak je pravdou. Tato kapitola bude tedy věnována několika geografickým faktorům, které je možné v rámci volného času pozorovat a které jej jednoznačně ovlivňují.

5.1 Doprava

Hned na úvod je důležité zmínit, že tato bakalářská práce má jasně vymezenou skupinu, a to středoškolské studenty, kteří samozřejmě již v pokročilejším stádiu studia mohou využívat automobily. Avšak v této věkové skupině tento typ dopravy nepřevládá a nebude mu tedy věnována taková pozornost. Ačkoliv ve všeobecném slova smyslu se automobilová doprava řadí na přední příčky ve využívání a k přesouvání mezi jednotlivými místy. Středoškoláci mají tedy možnost v rámci města Plzeň cestovat hned několika dopravními prostředky. Důležitost dopravy jako takové začala být vnímána již v minulém století, konkrétně ve 30. letech. Toto období je označované jako období „masové motorizace“. Samotný název již napovídá, že se jednalo o období, kdy se mohutně rozvíjela motorová vozidla, která měla zajistit jak dostupnost v rámci měst, tak i přes jejich hranice (Ježek, 2004, s. 83). Je možné tedy vidět, že potenciál dopravy byl zprvu vnímám spíše v ekonomickém slova smyslu, kdy mohly jednotlivé závody a firmy vyvážet své výrobky apod. Nicméně doprava se postupem času stala nedílnou součástí právě volného času.

5.1.1 Vnitřní doprava v rámci města Plzeň

Studenti mohou v rámci vnitřní dopravy v Plzni využívat několik dopravních prostředků. Jmenovitě se jedná o tramvaje, trolejbusy, autobusy, vlaky. Dopravní síť je poměrně hustá a je tedy vcelku jednoduché a časově nenákladné se dopravovat z jednoho konce Plzně na druhý. Tramvajové linky 1 (Slovany – Bolevec), 2 (Světovar – Skvrňany), a 4 (Košetka – Bory (Univerzita) zajišťují plynulý přesun mezi místy v rámci území Plzně (PMDP, 2023). Tramvajová doprava by se dala zařadit v rámci Plzně jako páteřní a velmi důležitá. Následuje trolejbusová doprava, která plynně navazuje na spoje ať už tramvajové, či jiné.

V rámci volného času je jasné, že studenti využívají dopravu k tomu, aby se přemístili na potřebné místo ať už v rámci vykonávání sportovních aktivit, či trávení času v kavárně s přáteli atd. Je zde ale evidentní, že doprava je vlastně zprostředkovatelem volného času, umožňuje studentům širší škálu možností, jak a kde trávit volný čas.

5.1.2 Vnější doprava

V této podkapitole bude zmíněna doprava, která se sice neděje přímo v rámci území Plzně, ale je taktéž velice důležitá, protože je jisté, že studenti, kteří na plzeňských středních školách studují nejsou pouze místní. Nemalá část studentů musí denně dojíždět ať už kratší či delší vzdálenost a tím pádem už se účastní dojížděky za vzděláním a dá se i logicky předpokládat, že mohou trávit i volný čas právě ve městě Plzeň. Není to samozřejmě podmínkou, ale existuje zde poměrně velký předpoklad, že i tito studenti využívají možností a příležitostí trávení volného času v Plzni. Nicméně se dá ale říct, že volný čas můžou praktikovat i právě během samotné dojížděky do školy, domů nebo kamkoliv jinam (Marada, 2010, s. 21). Během dojížděky se studenti mohou potkávat se svými přáteli a cestovat společně, mohou poslouchat hudbu, podcasty a vlastně tento čas, který tráví na cestě v jakémkoli dopravním prostředku mohou využít poměrně efektivně a co je hlavní, že všechny tyto aktivity naplňují podstatu volného času. Takže dojížděka nemusí být vždy nutně vnímána jako nutnost se někam dopravit, ale jako příležitost a možnost trávení volného času.

5.2 Lokality volného času

Dalším důležitým geografickým aspektem v tématice volného času jsou samotná místa, kde se mohou studenti setkávat. V současné době je nabídka velice široká, počínaje veřejnými prostranstvími, parky a konče restauračními zařízeními, sportovišti. Je potřeba zdůraznit, že Plzeň se dlouhodobě snaží vytvářet kvalitní prostředí nejen pro studenty středních škol. Jak již bylo naznačeno v přechozí kapitole, studenti mají příznivé podmínky, co se týče dopravy, ale v této kapitole je potřeba se zaměřit na nabídku jednotlivých zařízení, které Plzeň nabízí.

5.2.1 Sportovní zařízení

Sport jako takový je populární nejenom pro skupinu středoškolských studentů, ale i pro širokou veřejnost. Jelikož je západočeská metropole sportovním městem už mnoho

dekád, tak lze zde nalézt celou řadu větších či menších sportovišť. Mezi nejznámější a tím pádem velice hojně využívané patří fotbalový a zimní hokejový stadion. Nejenom, že v seniorské soutěži jsou oba tyto plzeňské týmy v nejvyšší lize v Česku, ale fungují zde dlouhodobě i mládežnické týmy, které mají stabilní zázemí. Dalším velkým sportovištěm, které je využíváno i pro jiné sporty, než fotbal a hokej je Lokomotiva Plzeň. Zde je možnost provozovat futsal, basketbal, volejbal, ale také například poměrně netradiční šerm a další bojové sporty. Nedaleko od tohoto sportoviště se nachází i plavecký bazén, který mohou studenti navštěvovat (Město Plzeň, 2022b). Nelze opomenout i zázemí jednotlivých škol, jednak školní tělocvičny fungují v rámci školní výuku, druhak však mohou fungovat jako zázemí menších sportovních klubů a rekreačních sdružení.

5.2.2 Kulturní instituce a akce

Dalšími místy, kde středoškolští studenti mohou trávit svůj volný čas jsou kulturní instituce. Pod nimi si lze představit hned několik zařízení jako jsou divadla, kina, muzea, výstavy, historické kulturní akce a mnoho dalšího. Mohlo by se zdát, že v současné době, která je ve znamení velkých technologických pokroků a digitalizace, může být kulturní život potlačen. Nicméně stále jsou tyto místa hojně navštěvována a kultura jako taková je nedílnou součástí i mladých lidí, ať už ve větší či menší míře.

Kulturní akce jsou ze své podstaty spíše jednorázové, ale mohou se opakovat v průběhu let. Mezi nejznámější velké kulturní akce patří například slavnosti svobody konané v květnu, na připomenutí konce druhé světové války. Dále je možné navštívit různé akce zaměřené do oblasti gastronomie, zdraví, techniky a mnoho dalšího.

Mezi oblíbená kulturní zařízení se také zařazují rozhodně kina. Ačkoliv je na tento způsob trávení volného času potřeba finančních prostředků, tak i přesto patří návštěva kina mezi oblíbené aktivity středoškolských studentů. Scházet se zde můžou se spolužáky, s přáteli nebo i s rodiči. Plzeň nabízí dvě velká kina, která se nachází v obchodních centrech (OC Plaza a OC Olympia) a řadu dalších menších kin, které jsou spíše určené pro menší kapacitu lidí v rámci daného místa, kde se nacházejí.

V neposlední řadě je možné navštěvovat i divadla. V Plzni se nachází velmi známé divadlo J. K. Tyla, které má dlouholetou tradici a prestiž. Dále pak poměrně mladé divadlo Nová Scéna, které je pod taktovkou již zmiňovaného Tylovo divadla. Následuje pak divadlo Alfa a několik málo dalších menších divadel. Je potřeba tyto zařízení zmínit,

i když mohou plnit funkci pouze pro menší okruh obyvatelstva na místní úrovni (Město Plzeň, 2022a). Nicméně divadla se všeobecně netěší takové oblibě právě mladých lidí, kterými středoškoláci jsou. Nelze určitě interpretovat, že mladí lidé tyto kulturní instituce nevyužívají, ale rozhodně nepatří mezi nejvíce navštěvované.

5.2.3 Restaurační zařízení

V současné době mladí lidé využívají restaurační zařízení nejen jako místo, kde se mohou stravovat a občerstvovat, ale také jako sociální centra a prostředky k relaxaci. Kavárny, restaurace, bistra se staly oblíbeným místem pro setkávání, kde středoškoláci mohou strávit příjemné chvíle v rámci setkávání se s přáteli. Mnoho takových zařízení v Plzni jsou velice dobře vybavena, jak svým interiérem, tak pestrou jídelní nabídkou. Zážitek z daného prostoru nemusí být tedy nutně jen gastronomický, ale i estetický a mladí lidé tak mohou načerpat potřebnou energii a případně třeba i inspiraci.

Nicméně tato zařízení nemusí být primárně vnímána jako prostory pro setkávání, ale například útočiště pro studium středoškoláků. Ve většině případů je běžné, že jsou tyto prostory vybaveny bezdrátovým internetem a pohodlným posezením. Je to tedy obrovská příležitost setkat se ať už za účelem přípravy do školy (vytváření různých projektů, prezentací, úkolů, ...), tak za účelem čistého odpočinku a strávení příjemného času s lidmi, se kterými chtějí.

Plzeň se stala místem, kde je možno nalézt celou řadu gastronomickým zařízení, které se těší velké oblibě, nejenom mezi mladými lidmi. Jedná se o zahraniční řetězce, např. KFC, McDonalds, ale i místní české restaurace a kavárny, např. Crosscafe, Le Frenchie. Švejk a mnoho dalšího (Visit Plzeň, 2024). Je potřeba ale podotknout, že většina těchto zařízení se z geografického hlediska koncentruje zejména v centru města a jeho blízkém okolí.

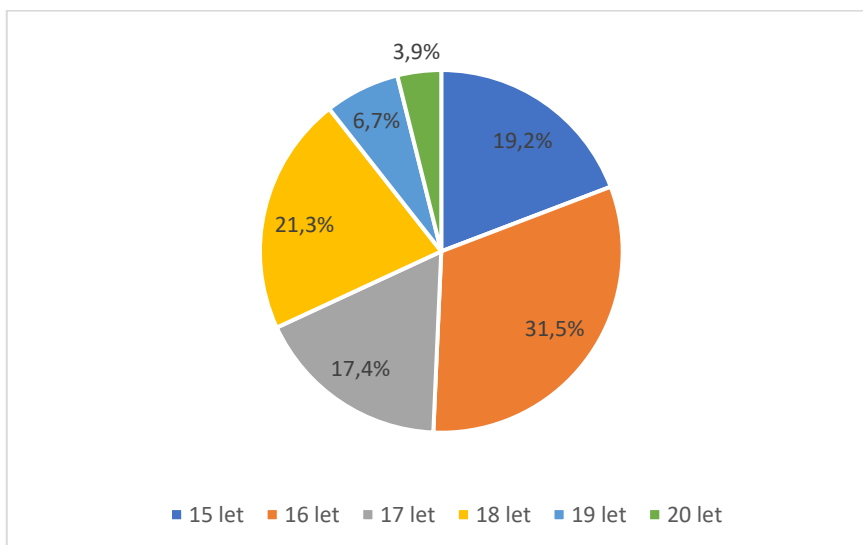
6 Praktický výzkum

Jak již bylo zmíněno v cílech této bakalářské práce, cílem tohoto empirického výzkumu je primárně zanalyzovat trávení volného času středoškolských studentů v Plzni. V rámci této obsáhlé kapitoly je nutné interpretovat výsledky a závěry, které byly během dotazování zjištěny. Výsledky jsou seřazeny chronologicky, stejně tak jako znění dotazníku, který byl studentům poskytnut. V rámci tohoto šetření bylo nashromážděno celkem 178 odpovědí od studentů dvou různých škol (Obchodní akademie, Sportovní a podnikatelská SŠ).

1. Věk dotazujících studentů

Jedna z nejtypičtějších otázek v rámci dotazníkového šetření a tou je zjištění věku jednotlivých respondentů. V rámci tohoto výzkumu je jasně dána věková skupina, kolik může respondentům být let, což je na Obr. 2 jasně vidět. Proto sami mohli vybrat z nabídky možného věku, která byla pro tyto účely vytvořena. Za pozitivní lze považovat fakt, že věková struktura je poměrně pestrá. Z logiky věci dvacetiletých studentů je menšina, protože se jedná převážně o studenty, kteří začali studovat z jakéhokoliv důvodu déle než standardní student. Nicméně proporce od 15 do 18 let jsou takřka obdobné. Avšak jmenovitě tvoří největší skupinu šestnáctiletí (31,5 %) a druhou nejpočetnější skupinou jsou osmnáctiletí (21,3 %).

Obr. 2: Věková struktura

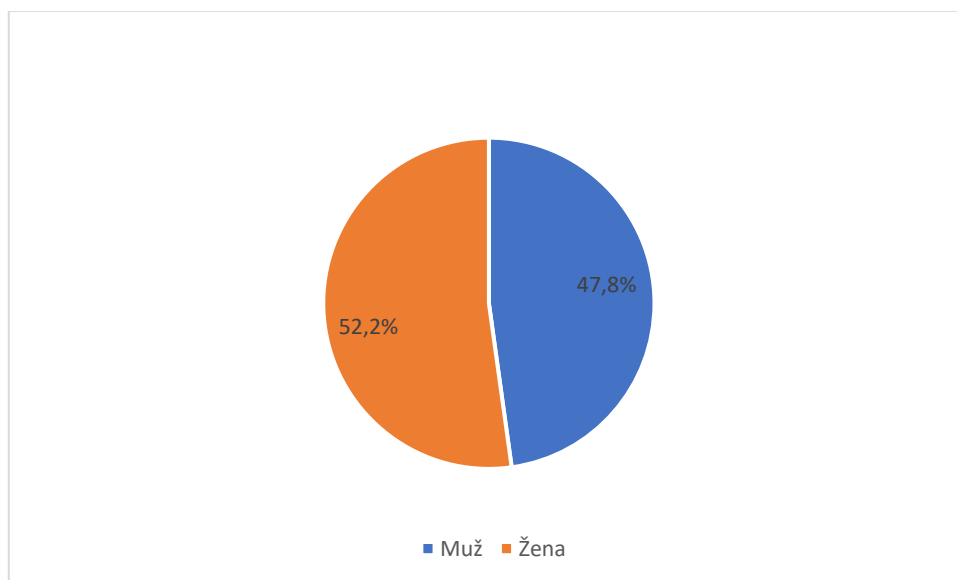

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

2. Pohlaví

Dalším důležitým ukazatelem je pohlaví dotazovaných studentů. Jak je možné zpozorovat na Obr. 3 rozložení mužů a žen je rovněž rozděleno na dva téměř stejně velké celky. Autorka chtěla tohoto poměru docílit záměrně, aby žádná skupina nebyla ve vyložené převaze, protože se dá předpokládat, že mladé ženy tráví čas odlišně oproti mužům. Konkrétně dotazník vyplnilo 52,2 % žen a 47,8 % mužů. Autorka pracovala s informací, že na Obchodní akademii v Plzni studují převážně ženy. Nicméně naopak na Sportovní a podnikatelské škole se dá hovořit o převaze spíše mužů. V rámci dotazníkového šetření došlo tedy k vítanému smíšení těchto dvou faktorů a výsledek vyšel jako velmi přízniví pro objektivní vykreslení trávení volného času obou pohlaví.

Obr. 3: Rozložení pohlaví respondentů

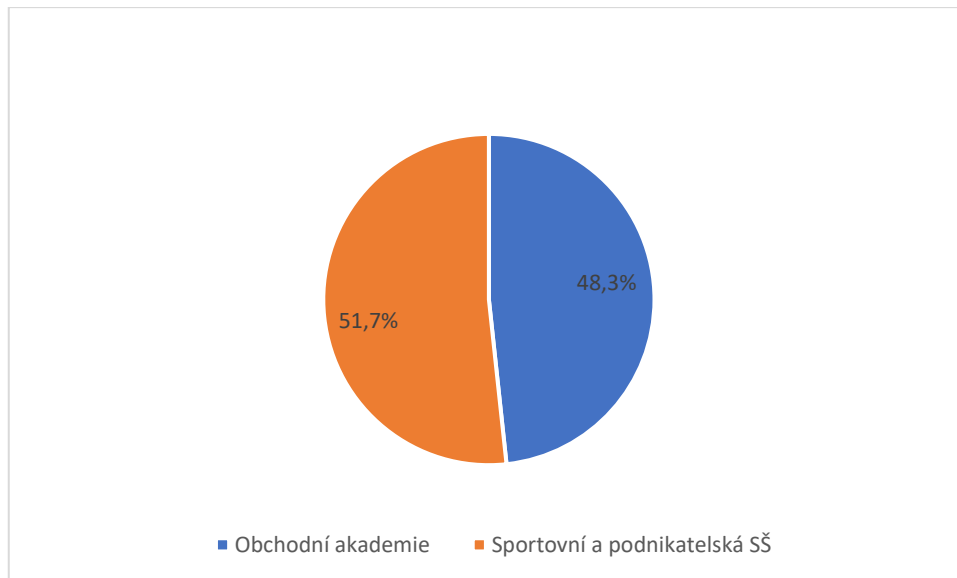
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

3. Jakou střední školu navštěvuješ?

Další základní neodmyslitelnou otázkou byla otázka, na kterou střední školu v Plzni studenti chodí. Jak již bylo v této práci několikrát naznačeno tyto dvě školy byly vybrány zejména kvůli tomu, že celý průběh domlouvání spolupráce byl nejlepší ze všech a školy byly vyplňování dotazníku velmi otevřené a připravily tak autorce podmínky pro to, aby studenti jak jedné, tak druhé SŠ měli prostor dotazník řádně a v klidu vyplnit. Poměr studentů, kteří navštěvují jednotlivé školy je bezmála poloviční. 51,1 % studentů navštěvuje Sportovní a podnikatelskou SŠ a 48,9 % studentů navštěvuje Obchodní

akademii, možno vidět na Obr. 4. Zde tedy není možné registrovat veliký rozdíl co do počtu studentů jednotlivých škol, kteří dotazník aktivně vyplnili.

Obr. 4: Vybrané střední školy v Plzni

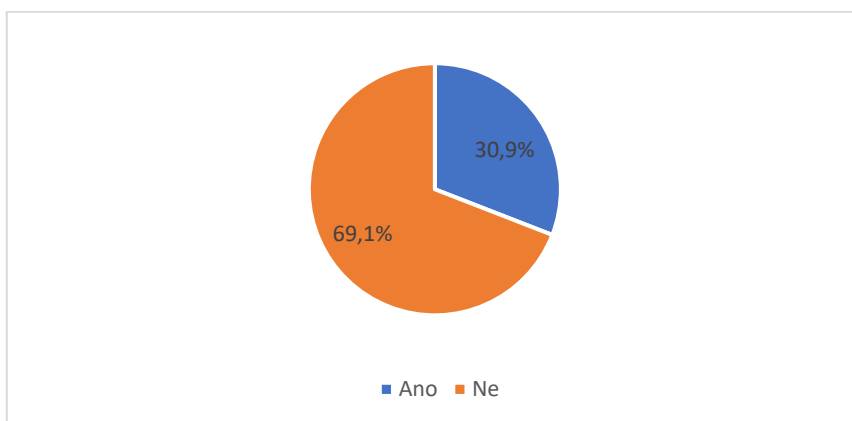

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

4. Máš v místě, kde studuješ také trvalé bydliště?

Po sérii základních otázek, které se vyskytují na začátku prakticky každého dotazníkového šetření je možné se přesunout na další otázky, již konkrétnějšího charakteru. Otázka na trvalé bydliště v rámci města, kde studenti studují je ve skrze geografického rázu. Z výsledků, na Obr. 5 by se dalo říct, že necelé $\frac{3}{4}$ (123 z 178) respondentů nemají trvalé bydliště ve městě, kde studují, v tomto případě v Plzni. Tento trend je jasným důkazem toho, že v největším západočeském městě studuje značné množství studentů, kteří jsou poté nuceni dojíždět, žít přes pracovní týden v internátních zařízeních, blíže k tomuto tématu v otázce č. 5. Za tento trend se zapřičiňuje jednoznačně poměrně vysoká kvalita vzdělávacích zařízení v Plzni, dále také možnost velkého výběru oproti jiným menším městům, které nabízejí z užší škály možností studia střední školy. Dalším faktorem může být dobrá dostupnost dopravních spojů.

Obr. 5: Trvalé bydliště respondentů

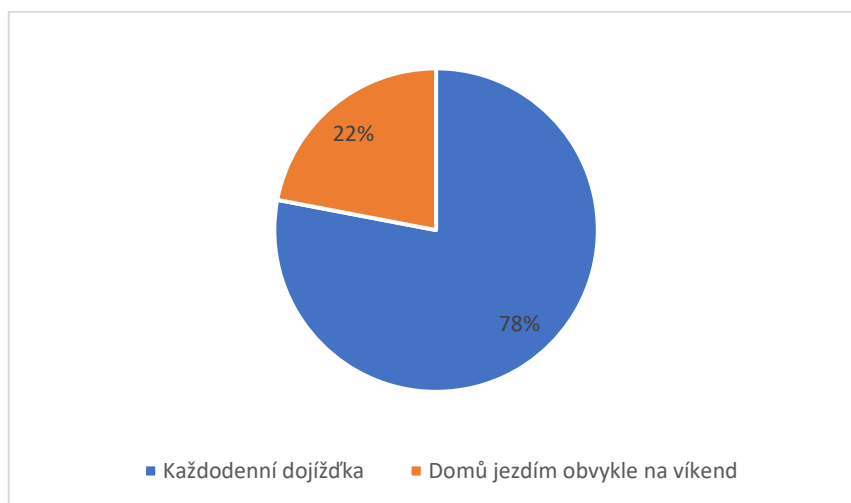
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

5. Pokud dojíždíš, tak jakým způsobem?

Otázka č. 5 úzce navazuje na předchozí otázku. Pakli-že studenti odpověděli v předchozí otázce, že nemají trvalé bydliště v Plzni, byli dále tázáni, jakým způsobem se do města Plzeň tedy dopravují. U této otázky odpovídalo již jen zmiňovaných 123 respondentů, kteří nemají trvalé bydliště v Plzni. Na výběr bylo možno vybrat dvou základních způsobu, a to každodenní dojížděnkou, či bydlení v internátních zařízeních přes pracovní (školní) týden a posléze ježdění do svého místa bydliště na víkend. Výsledky této otázky jsou ve skrze jednoznačné ve prospěch každodenní dojížděky. Lze tedy usuzovat, že studenti bydlí v dojezdové blízkosti od města Plzeň a využívají tak dopravní spojení převážně v podobě vlaků, autobusů nebo je také možné, že někteří studenti jsou již plnoletí a mohou tak vlastnit řidičské oprávnění. Úplně konkrétně využívá každodenní dojížděku celkem 78 % respondentů. Zbýlých 22 % jezdí domů (do místa trvalého bydliště) zpravidla na víkend, dle výsledků na Obr. 6. Tato otázka dle autorky jednoznačně poukazuje na to, že studenti spíše radši denně dojíždí a posléze mohou trávit svůj čas v pohodlí domova a v místě, kde to znají. Naopak ani ne ¼ respondentů dojíždí domů pouze na víkend. V těchto případech se dá předpokládat, že se jedná o studenty, kteří žijí už ve vzdálenosti, která je ať už logisticky, tak i časově náročná, aby se praktikovala na denní bázi. Cílem této otázky nebylo zjistit, jakým dopravním prostředkem se studenti dopravují, ty možnosti jsou celkem jasné, ale zda opravdu denně dojíždí a jestli tento proces přesunu praktikují na každodenní bázi, či nikoliv.

Obr. 6: Způsob dopravy v případě trvalého bydliště mimo Plzeň

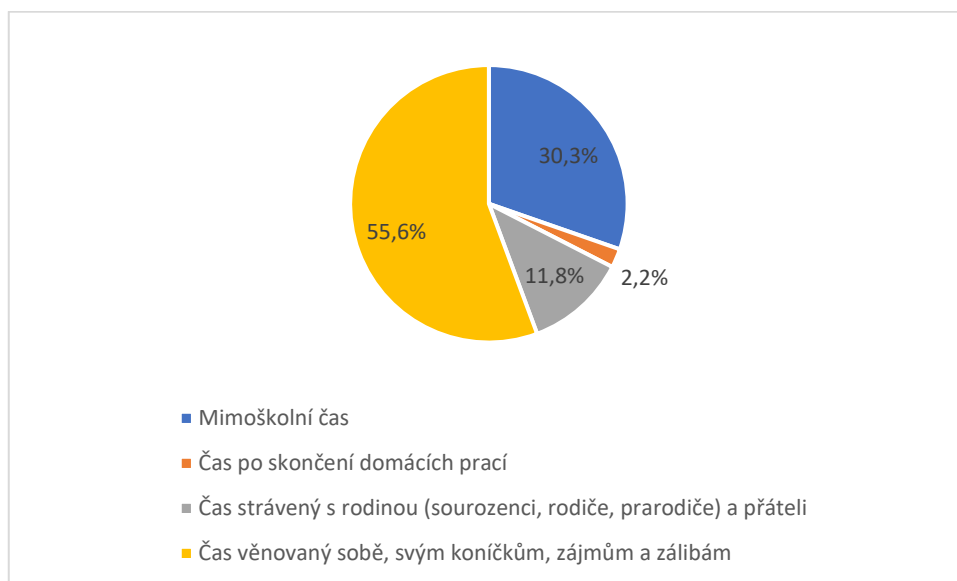

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

6. Co pro Tebe znamená volný čas? Co se Ti vybaví, když se řekne „volný čas“?

V rámci této práce je volný čas hlavní téma, o které se opírá, což je evidentní. Nicméně autorka považovala za důležité, aby i samotní studenti ukázali co si pod pojmem volný čas představují a jak ho vnímají. V rámci této otázky byly vytvořeny možnosti, které mohli studenti vybrat, možno vidět na Obr. 7. Nadpoloviční většina (55,6 %) respondentů zodpověděla, že když se řekne volný čas vnímají ho jako čas věnovaný sobě, svým koníčkům, zájmům a zálibám. Zde je důležité zdůraznit jeden velmi důležitý fakt. Žádná odpověď v této otázce není nikdy špatná. Vnímání volného času může každý jednotlivý člověk vnímat jinak, na základě svého stylu života, výchovy, vztahů v rodině a mnoho dalších faktorů. Dále 30,3 % respondentů vnímá volný čas jako ten mimoškolní. Lze to chápat tak, že jakmile studentů skončí školní povinnosti, tak veškerý čas, který se odehrává poté vnímají jako volný čas. Tyto dvě možnosti jednoznačně převládají, zbylé možnosti (čas po skončení domácích prací a čas strávený s rodinou) jsou již zanedbatelné. Nicméně je třeba zdůraznit, že v rámci mimoškolního času mohou být studenti s rodinou, či dalšími různými způsoby. Všechny varianty se prakticky navzájem prolínají. Avšak je důležité, že studenti vnímají své koníčky a záliby jako nedílnou součást svého volného, což je rozhodně pozitivní poznatek, protože provozovat oblíbené činnosti, které je naplňují, je velice důležité.

Obr. 7: Pojem volný čas z pohledu respondentů

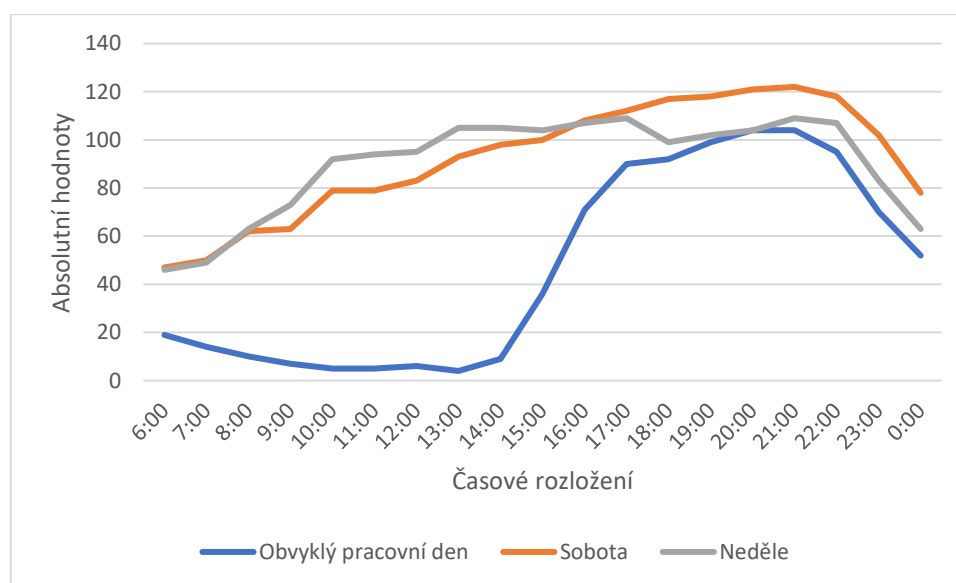
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

7. Jaké je rozložení Tvého času Kolik máš volného času? Kdy máš v průběhu dne volný čas skutečně pro sebe, kdy se můžeš věnovat svým koníčkům, zájmům a zálibám?

Tato otázka je velice specifická, a to z toho důvodu, že každý má opravdu rozložení volného času jiné, a tak bylo složité zkonstruovat otázku tak, aby výsledek byl vypovídající. Nicméně v rámci dotazníkového šetření bylo možné vytvořit časovou osu dne, kdy respondenti mohli postupně zaškrtnout v kterou denní hodinu volný čas mají. V rámci tohoto ukazatele se ještě rozlišují dva základní faktory, a to volný čas během pracovního týdne a v době víkendu. Dá se vcelku jasně předpokládat, že volného času bude právě o zmiňovaném víkendu více než v pracovním týdnu, kdy studenti vykonávají školní povinnosti. Dle grafu na Obr. 8 je možné jasně vidět, že v průběhu pracovního týdne je volný čas studentů, během dopoledních hodin, prakticky nulový, což je z podstaty věci jasné. Nicméně jakmile se časový horizont blíží k 15:00 h, tak volný čas poměrně značně přibývá, prakticky pokračuje až do pozdních večerních hodin. Souhrnně by se tedy dalo říct, že studenti středních škol v Plzni mají nejvíce volného času od pozdního odpoledne, přibližný začátek od 15:00 a pokračuje až do doby, než zakončí svůj den spánkem. Tento faktor je ovšem velmi individuální a může se lišit. Co se týče rozložení volného času během víkendových dní, zde je možné zaznamenat jasný nárůst v časové dotaci volného času. Když se víkend konkrétně rozdělí ještě na jednotlivé dny, tedy sobotu a neděli je možné registrovat jistých rozdílů, sice ne nijak markantních, ale

existují. Rozdíly lze registrovat hlavně v čase odpoledních hodin. Studenti mají převážně více času v sobotu než v neděli. Lze to přisuzovat faktu, že v neděli zpravidla probíhají různé domácí práce (úklid pokojů, pomáhání rodičům s domácími pracemi apod.). V rámci této otázky bylo opravdu hlavní, aby se projevily rozdíly mezi jednotlivými úseky, které se v jednom týdnu odehrávají a zároveň rozlišit, že během víkendových dní je možné využívat volný čas v mnohem delším časovém úseku nežli během pracovního týdne.

Obr. 8: Rozložení volného času po jednotlivých hodinách

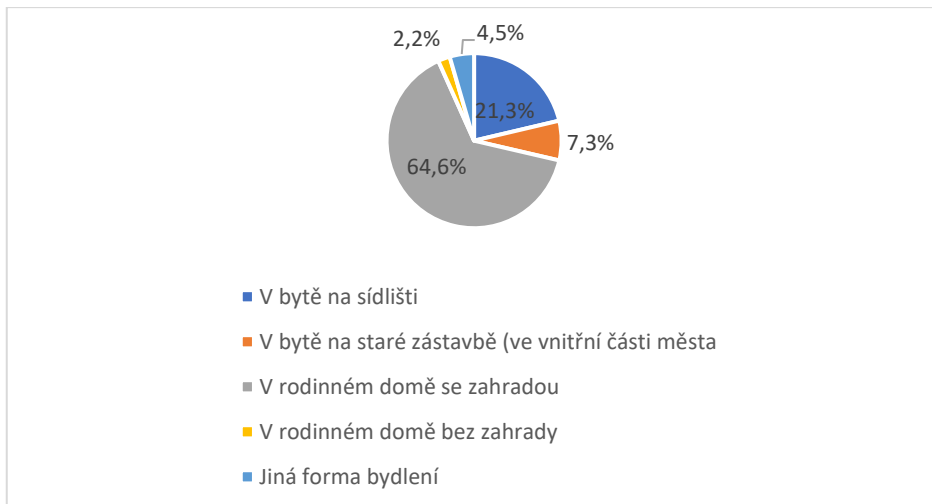
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

8. V jakém prostředí bydlíš?

Jednou z dalších spíše všeobecných otázek, je otázka prostředí, ve kterém studenti žijí, respektive v jakém typu zástavby pobývají. Z průzkumu vyšel závěr, že 64,6 % respondentů žije v rodinném domě se zahradou. Tento fakt je možné propojit s otázkou č. 4 ve které se pojednávalo o místě trvalého bydliště. Vzhledem k tomu, že většina studentů má trvalé místo pobytu mimo město Plzeň, dá se tedy odvodit, že žijí v menších městech, či na vesnicích, kde je vyšší šance a možnost, že budou žít právě v rodinném domě se zahradou. Na druhé straně druhou nejvíce zastoupenou odpovědí byl typ bydlení v bytě na sídlišti. Pro současnou dobu je typ tohoto bydlení velice frekventovaný a nemusí se nutně jednat pouze o velká sídliště v rámci města Plzeň, těch existuje několik, ale i mimo západočeskou metropoli v menších městech. Tyto dva druhy bydlení tvořily

více jak $\frac{3}{4}$ odpovědí, jak poukazuje Obr. 9. Dalo by se tedy říct, že jiné formy bydlení jsou zastoupeny prakticky minimálně.

Obr. 9: Druhy prostředí, kde respondenti žijí

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

9. S kým nejčastěji (obvykle) trávíš svůj volný čas?

Jedním z nejdůležitějších faktorů volného času je, s kým studenti volný čas tráví. Na úvod je důležité zdůraznit, že v tomto ohledu je tato otázka rozdělena nejenom na pohlaví (muži vs. ženy), ale zároveň také časově (obvyklý pracovní den vs. sobota a neděle). Toto rozdělení bylo vytvořeno za účelem rozpoznání rozdílů v tom, s kým studenti volný čas tráví v jednotlivých úsecích během týdne. Jak je možno vidět v Tab. 1 během pracovního dne převládá u žen samostatné trávení času. Toto zjištění koneckonců koresponduje i s činnostmi, které ženy hojně vykonávají (poslech hudby, meditace apod.) viz otázka č. 13. Posléze je ale vidno, že naopak nejméně času tráví v klubových organizacích. Během víkendových dní byl registrován nárůst zejména v čase stráveném se sourozenci a zároveň také s větší skupinou kamarádů/kamrádek. Tento fakt se dal do jisté míry očekávat. Studenti se nachází v mladém věku, kdy zábava s přáteli o víkendech je jedním z obvyklých způsobů trávení volného čas. Nedílnou součástí je i setkávání s partnery. Zde je též možné registrovat mírný nárůst právě během víkendových dní oproti běžným pracovním dnům. Souhrnně by se dalo interpretovat, že ženy během pracovního týdne, kdy vykonávají studijní povinnosti tráví volný čas spíše samotné, nebo s kamarády/kamrádkami, kteří jsou jim blízký. Naopak o víkendových dnech, konkrétně v sobotu tráví čas hlavně s širší partou kamarádů, a naopak v neděli se věnují spíše rodině, sourozencům.

Tab. 1: S kým ženy tráví volný čas v průběhu týdne

Ženy	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Sama	29 %	22 %	28 %
Se sourozencem/sourozenci	16 %	18 %	27 %
S kamarádkou/kamarádem	20 %	10 %	12 %
S přítelem	14 %	19 %	15 %
S více přáteli/partou	12 %	27 %	16 %
S členy klubu organizace	9 %	4 %	2 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

Trávení volného času mužů oproti ženám vykazuje rozdíly. Primárně je to hlavně během pracovních dní, kdy 31 % mužů tráví svůj volný čas se členy klubu organizace, do které docházejí. Typicky jsou to právě sportovní kluby, které mladí muži pravidelně navštěvují (hokej, fotbal, posilovna). V tomto ukazateli lze vnímat největší rozdíl oproti ženám v rámci obvyklého pracovního dne. Jistou shodu zde lze vnímat ve faktu, že muži tráví volný čas také sami během všedních dní a spíše upozadují čas strávený se sourozenci či rodinou obecně. Naopak je tomu ovšem o víkendových dnech. Zde je možné vidět jasný nárůst oproti běžnému pracovnímu dni. Zároveň z toho plyne, že muži tráví o víkendech více času s přáteli, partou přátel. Tento jev se projevuje pravděpodobně kvůli tomu, že během pracovního týdne nemají potřebnou dotaci volného času, a proto se s partou kamarádů setkávají o víkendech, kdy jsou větší časové možnosti a nezatěžují je školní povinnosti.

Komplexně by se dalo říct, že existují značné rozdíly v trávení volného času hlavně napříč celým týdnem. Proto byla tato otázka takto rozdělena a rozdíly jsou vskutku patrné. To že obě pohlaví tráví volný čas také trochu odlišně, je do jisté míry také očekávatelné. Nicméně zásadní rozdíly jsou hlavně v trávení volného času během všedních dní. Tab. 1 a Tab. 2 jsou důkazem, že mladí lidé tráví volný čas i s kamarády, ať už jednotlivci či skupinou, což je pro tento věk velice důležité. Mladí lidé si na přátelstvích zakládají a je pro ně důležité se obklopovat lidmi, které mají rádi.

Tab. 2: S kým muži tráví volný čas v průběhu týdne

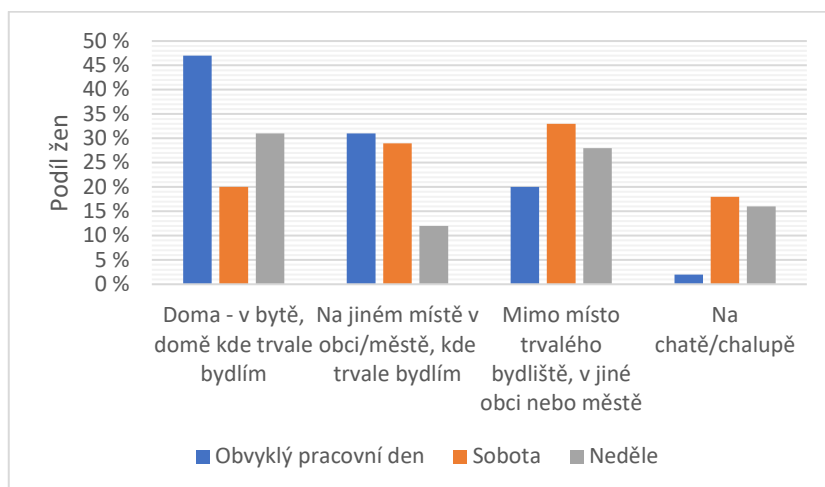
Muži	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Sám	18 %	16 %	8 %
Se sourozencem/sourozenci	9 %	14 %	26 %
S kamarádem/kamarádkou	17 %	6 %	11 %
S přítelkyní	16 %	17 %	16 %
S více přáteli/partou	9 %	28 %	21 %
S členy klubu organizace	31 %	19 %	18 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

10. Kde převážně trávíš svůj volný čas?

Po přechodí otázce, která byla zaměřena na to, s kým respondenti tráví čas, tak tato otázka se zabývá, kde studenti tráví svůj volný čas. Rovněž je tato otázka rozdělena na obvyklý pracovní den a zároveň víkendové dny. Možnosti, které jsou obsaženy v této otázce jsou ve skrze obecné (specifičtější místa v otázkách č. 14, 15 dotazníkového šetření) a i v této otázce se autorka zabývá rozdíly mezi muži a ženami. Jak je možné vidět na Obr. 10, tak ženy během pracovního týdne tráví čas převážně doma, a naopak prakticky vůbec ho netráví na chatě/chalupě. Tento jev je do jisté míry logický, během pracovního týdne není taková časová dotace na to, aby studenti mohli zajet na rodinnou chalupu, nebo jiná odpočinková místa tomu podobná. Pakliže ženy netráví volný čas během týdne doma, tak vcelku rovnocenným způsobem tráví čas v místě, kde bydlí, tedy v nějaké vesnici, městě. Naopak co se týče víkendových dní, zde je možné registrovat nárůst pobytu na chatě/chalupě a zároveň se také všeobecně zvyšuje podíl žen, které tráví čas i mimo místo svého trvalého bydliště, lze tedy usuzovat, že podnikají různé výlety nebo se jednoduše mohou setkávat s přáteli, příbuznými, na které během pracovního týdne nemají čas a s tím je spojena i změna prostředí.

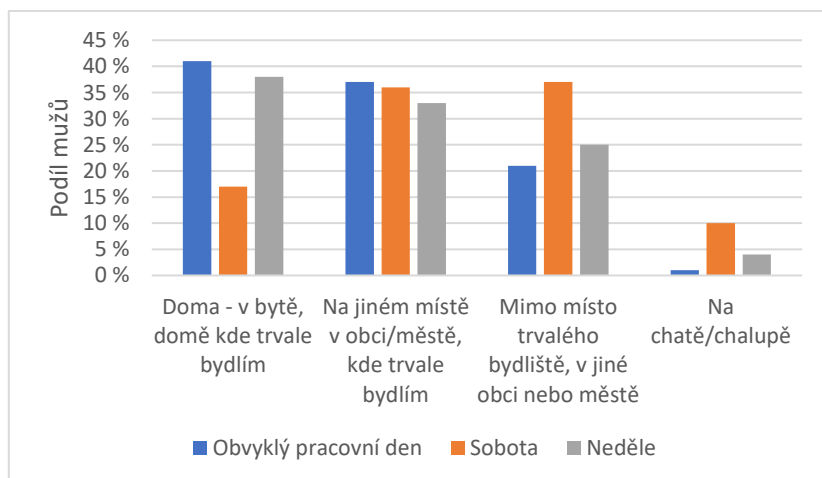
Obr. 10: Kde ženy tráví volný čas v průběhu týdne

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

Druhá část této otázky je věnována mužům, viz Obr. 11. Z průzkumu vyplývá, že největší podíl mužů tráví volný čas během pracovního týdne doma. Tento ukazatel je pro obě pohlaví totožný. Nicméně je zde vidět patrný rozdíl v tom, že muži tráví více času, jak během pracovního týdne, tak víkendových dní v místě, kde trvale žijí. Naopak prakticky minimum volného času tráví na chatách/chalupách v průběhu celého týdne. Hodnoty pro tuto možnost trávení volného času jsou prakticky minimální. Oproti ženám tráví větší podíl mužů víkendové dny mimo místo trvalého bydliště, zejména se jedná o sobotu, kde je tento rozdíl jednoznačně patrný. Naopak v neděli tráví muži více času již na místě trvalého bydliště nebo rovnou doma.

Obr. 11: Kde muži tráví volný čas v průběhu týdne

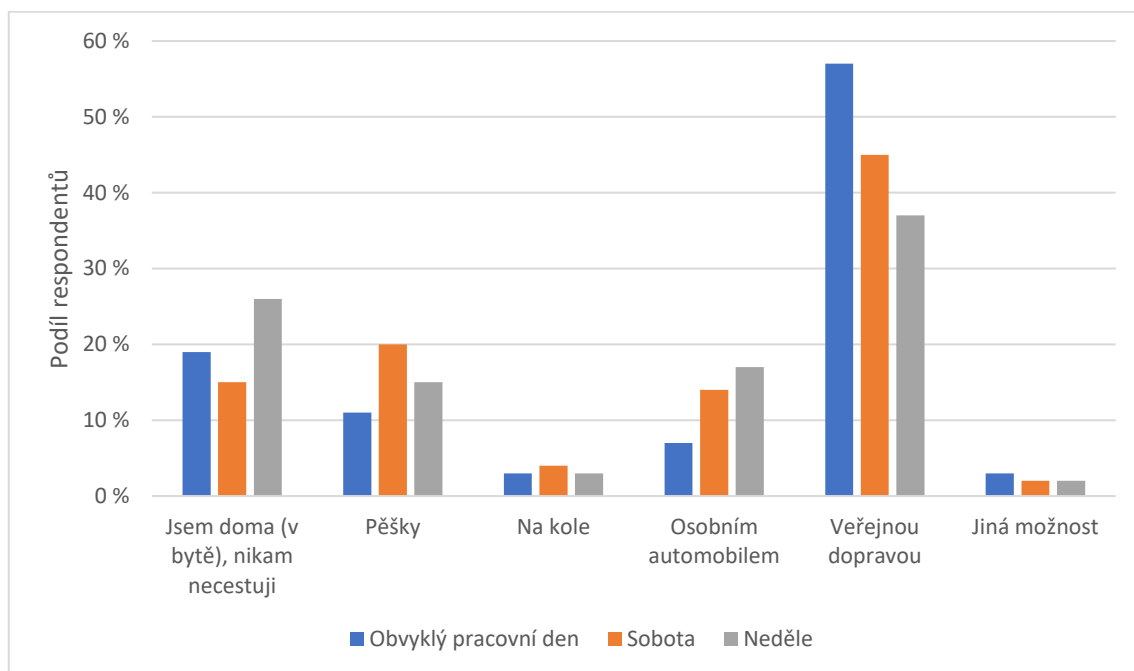
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

11. Jak se obvykle dostáváš na místo nebo na místa, kde trávíš volný čas?

Další poměrně specifickou otázkou je dojíždka. Fenomén, který bývá pro studenty často nedílnou součástí života během studií, nejenom na střední škole. Otázka se tedy zabývá tím, jak se studenti, nebo jakým způsobem se dopravují na místa v rámci volného času. Nejdříve je ale potřeba si uvědomit, že převážná část studentů nejsou ještě plnoletí, tudíž jsou z možnosti volby dopravy osobním vozidlem automaticky vyloučeni. Nicméně jak je možné vidět, tak ti, kteří již nabyli dospělosti osobní automobil vcelku hojně využívají. Konkrétně hlavně o víkendových dnech. Je to logické, tento druh dopravy je v mnoha ohledech velice praktický, studenti nejsou vázáni na určitý čas a tedy spoj, kterým mohou jezdit a zároveň mají možnost zaparkovat v těsné blízkosti od objektů, kam právě cestují. Avšak je potřeba zdůraznit, jaký tedy druh dopravy studenti nejvíce využívají, ať už během pracovního týdne nebo o víkendech. Bezpochyby se jedná o veřejnou hromadnou dopravu. Pro bližší upřesnění veřejnou dopravou se nemyslí pouze hromadná doprava v rámci města Plzně, ale i mimo ni. V rámci Plzně jsou to typicky tramvaje, trolejbusy, autobusy a mimo ni hlavně vlaková a autobusová spojení. Z praktického hlediska není veřejná doprava tak pohodlná, jako doprava automobilovým vozidlem. Nicméně z ekonomického hlediska je tato varianta rozhodně lepší i s ohledem na to, že studentům náleží značná sleva na jízdné. Způsob přepravování veřejnou dopravu drtivě převažuje a ostatní formy jsou již poměrně upozaděny. Nicméně malá část studentů cestuje na kole. To může být zapříčiněno tím, že je to studentům nepohodlné a zároveň infrastruktura pro jezdce na kole není v Plzni zcela optimální. Chůzi pěšky využívá již větší podíl studentů, ale je jasné, že tento způsob se dá praktikovat pouze za předpokladu, že místo, kde trávíme volný čas je ve vzdálenosti, která je dostupná pěší chůzí. Poslední možností v této otázce byla možnost, že zkrátka studenti nikam necestují a jsou doma. Tento fakt je viditelný hlavně v neděli, kdy studenti mohou využít odpočinku po celém pracovním týdnu. Na Obr. 12 se nachází možnost výběru jiné možnosti, zde se tím myslí, elektrické koloběžky a různá sdílená zařízení, která je možné využívat. Avšak je evidentní, že se neteší moc velké oblibě.

Obr. 12: Jaký způsob dopravy využívají respondenti

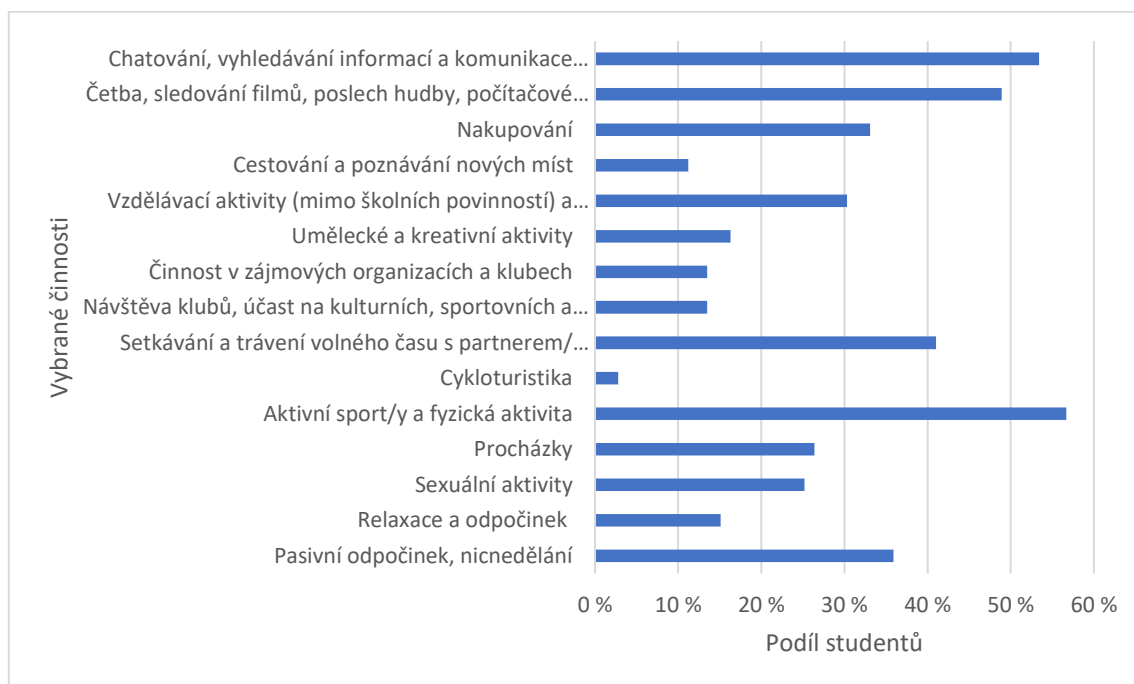

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

12. Kterým volnočasovým aktivitám se věnuješ? V případě pracovního dne alespoň 1x za týden. V případě soboty a neděle alespoň 1x za měsíc.

Otázka č. 12 je zaměřena na všeobecné činnosti, které mohou studenti vykonávat v rámci obvyklého pracovního týdne a posléze o víkendových dnech. Autorka vybrala pro sestavení této otázky několik známých aktivit, které studenti mají možnost v rámci volného času vykonávat. Během pracovního týdne často vykonávají studenti fyzické aktivity nebo sporty, které mají rádi, jak je na Obr. 13 vidět. Je jasné, že studenti dlouhé hodiny tráví ve škole, kde je příležitostí pro fyzickou aktivitu zkrátka málo. Tak je více než příznivé, že se studenti jakýmkoliv způsobem pohybují. Nadále využívají i mobilní zařízení či informační technologie, které jim zprostředkovávají informace ať už v rámci studijních povinností nebo v rámci jejich preference, co se v digitálním světě chtějí dozvědět. Činností, která je v pracovním týdnu nejméně vykonávána je cykloturistika a cestování. Zejména cestování je očekávatelná záležitost. Na cestování a poznávání nových míst není v rámci běžného pracovního dne dostatečná časová dotace.

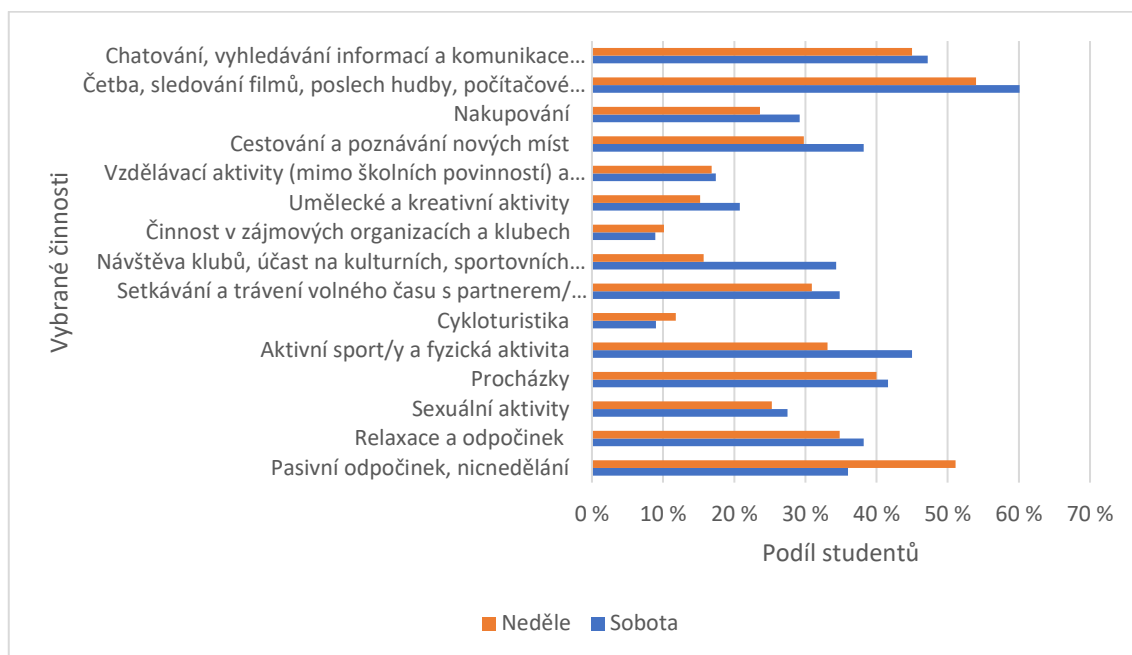
Obr. 13: Vybrané obecné činnosti volného času během pracovního týdne

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

Na Obr. 14 je totožný výběr aktivit jako na Obr. 13, rozdíl je pouze v tom, že v tomto případě se již nejedná o obvyklý pracovní týden, ale o víkendové dny. Tedy jak sobotu, tak neděli. V rámci obou těchto dní nadále figuruje v popředí fyzická aktivita. Nicméně víkend je typický spíše odpočinkem. Odpočinek nemusí být vždy nutné vnímat jako pasivní nicnedělání. Avšak i tento druh odpočinku je nezbytně nutný a studenti právě zmíněné nicnedělání a pasivní odpočinek praktikují v těchto dnech. Na to navazují i činnosti spojené s četbou, sledováním seriálů, filmů či poslech hudby. Nedílnou součástí volného času mladých lidí jsou i sexuální aktivity. Přičemž v těchto aktivitách není vidět výrazný rozdíl, zda je praktikují v pracovním týdnu či o víkendu. Kde je možné pozorovat rozdíl je již zmiňované cestování. Během víkendu mohou studenti cestovat a poznávat nová místa, protože nejsou zatíženi školní docházkou a mohou tak eventuálně i přenocovat v jiném místě než v místě trvalého bydliště.

Obr. 14: Vybrané obecné činnosti volného času během víkendových dní

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

13. Jakým dalším významným aktivitám se věnuješ ve volném čase? Upřesni.

Otázka č. 13 byla první z otevřených otázek tohoto dotazníkového šetření. Respondenti zde měli možnost konkrétně napsat jakým aktivitám se ve volném čase věnují. Jak je možné zaregistrovat v Tab. 3, aktivity byly rozděleny podle toho, jaké pohlaví je vykonává a zároveň také do větších tematických skupin možností, jak trávit volný čas. Důvod je prostý. Mezi muži a ženami existují patrné rozdíly v tom, jak tráví volný čas. Co se týče mužů tak jednoznačně převládají dva hlavní sporty, a to fotbal a hokej. Z dotazníku vyplynulo, že studenti nejenom tyto sporty aktivně vykonávají, ale zaujímají i pasivní pozici a jsou i fanoušky místních klubů. Dále se věnují chození do posilovny. Tento trend je velice oblíbený a umožňuje zúčastněným udržet se v dobré fyzické kondici, či nabrat svalovou hmotu. S tímto by se dalo také úzce spojit další prvek volného času mužů, a to bojové a motorové sporty. Dalo by se říct, že toto je opravdu příznačné spíše pro mužskou populaci v rámci bojových sportů bylo často zmiňováno MMA zápasení a v motorových sportech velmi populární Formule 1. Co mají muži i ženy celkem společné je chození na brigády. K tomuto životnímu období brigády a nárazové výdělků peněz rozhodně patří a tento průzkum ukázal, že ani tato skupina není výjimkou. Co se týče žen, zde jsou vidět oproti mužům poměrně značné rozdíly. Ženy v zásadě vykonávají spíše méně náročné fyzické činnosti, jako je poslech hudby, populárních podcastů

nebo také četba. Tyto činnosti úzce navazují i na faktor sebevzdělávání. Respondentky zmiňovaly zejména různé druhy webinářů, sebevzdělávacích videí atd. Nicméně z dotazníků vyplývá, že nejvíce se ženy zabývají relaxem, odpočinkem ve volných chvílích a péčí o samu sebe. Odvrácenou stranou mince je záliba v tanci, 13 % respondentek uvedlo, že ráda tancuje, ať už závodně, tak i pouze pro radost. U obou pohlaví jsou i ostatní možnosti volného času.

Tab. 3: Významné konkrétní aktivity ve volném čase

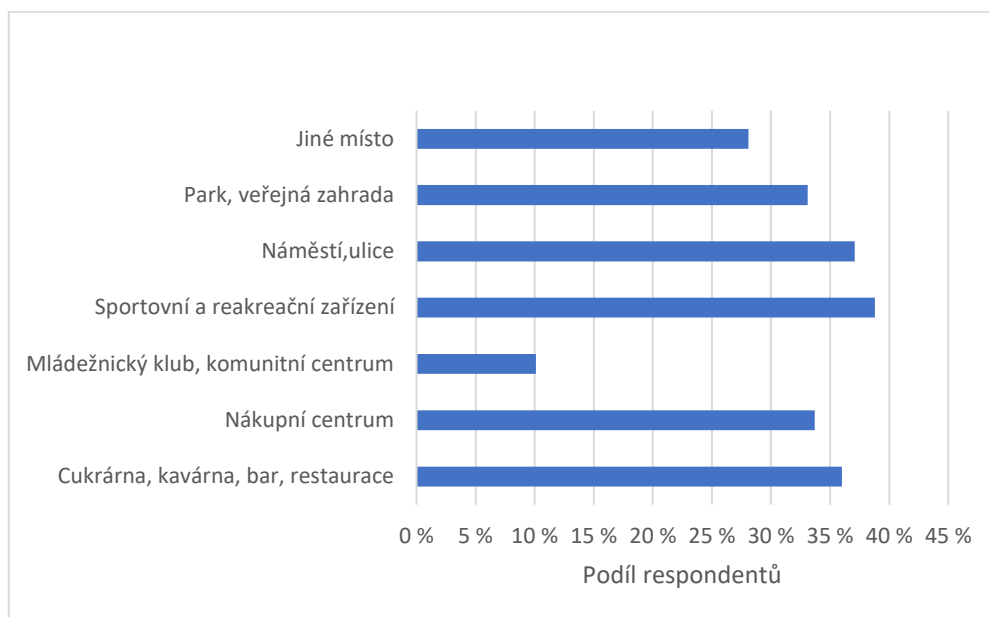
Muži		Ženy	
Hokej	28 %	Poslech hudby, četba	21 %
Fotbal	25 %	Tanec	13 %
Posilovna	9 %	Sebevzdělávání	16 %
Bojové sporty, moto sporty	8 %	Relaxační činnosti, meditace	23 %
Brigáda	12 %	Brigáda	14 %
Ostatní	18 %	Ostatní	13 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

14. Kde se nejčastěji setkáváš s přáteli a známými?

Jak již bylo avizováno existuje mnoho míst, kde studenti mohou trávit volný čas. V tomto případě byly vytvořeny nejčastější možnosti, jak ve městě Plzeň mohou respondenti trávit volný čas. Je důležité ještě podotknout, že v této otázce byla povolena možnost více odpovědí. Takže jeden respondent mohl zaškrtnout více možností, protože je jasné, že netráví čas výhradně jedním způsobem. Z Obr. 15 je možné registrovat, že možnosti trávení času jsou poměrně hojně využívány a až na možnost trávení volného času v mládežnických klubech a komunitních centrech se dá říct, že se ostatní využívají obdobně často. Všechny možnosti jsou hodně propojené. V nákupním centru se nenacházejí pouze obchody s různými druhy sortimentu, ale i restaurační zařízení či kina. Všechny tyto možnosti mohou středoškoláci využívat v rámci jedné budovy. Nicméně z dotazníkového šetření vyplývá, že často využívají i parky, veřejné zahrádky či náměstí. Tato místa mohou být příjemným prostředím, kde si studenti zejména v teplých dnech odpočinout a scházet se tak se svými přáteli apod.

Obr. 15: Místa, kde studenti tráví obecně volný čas

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

15. Která konkrétní místa ve městě Plzeň využíváš jako místa setkávání s přáteli a známými?

Otázka č. 15 úzce navazuje na přechodí otázku č. 14. Úkolem respondentů bylo konkrétně napsat jaká místa v Plzni navštěvují. V tomto případě však bylo poměrně velké množství různých odpovědí, a tak bylo potřeba je seskupit do větších skupin, aby byl výsledek co nejpřehlednější. Autorka v tomto případě zvolila odlišnou formu vizualizace, a to slovní mrak, který je vyobrazen na Obr. 16. Místa, která jsou v tomto mraku větší velikostí písma znamenají, že je studenti nejvíce využívají. Naopak ty menší jsou již méně využívané. Nicméně každé místo má své opodstatnění. Konkrétně se tedy nejvíce jedná o místa, která se nacházejí přímo nebo v blízkosti centra Plzně. Tedy celá řada kaváren, v tomto případě nejoblíbenější kavárnou je Crosscafe, dále také Le Frenchie. Dalšími hojně využívanými podniky jsou restaurační zařízení. Jmenovitě Švejk, Restaurace U Salzmannů, McDonalds. Na druhé straně sportovní zařízení hrají také velkou roli. Studenti často navštěvují zimní a fotbalový stadion, posilovny, fitness centra. V neposlední řadě se těží velké oblibě i 2 velká obchodní centra v Plzni, a to OC Olympie a OC Plaza. Konkrétní místa jsou velice rozmanitá a studenti toho patřičně využívají.

Obr. 16: Slovní mrak o konkrétních místech v Plzni

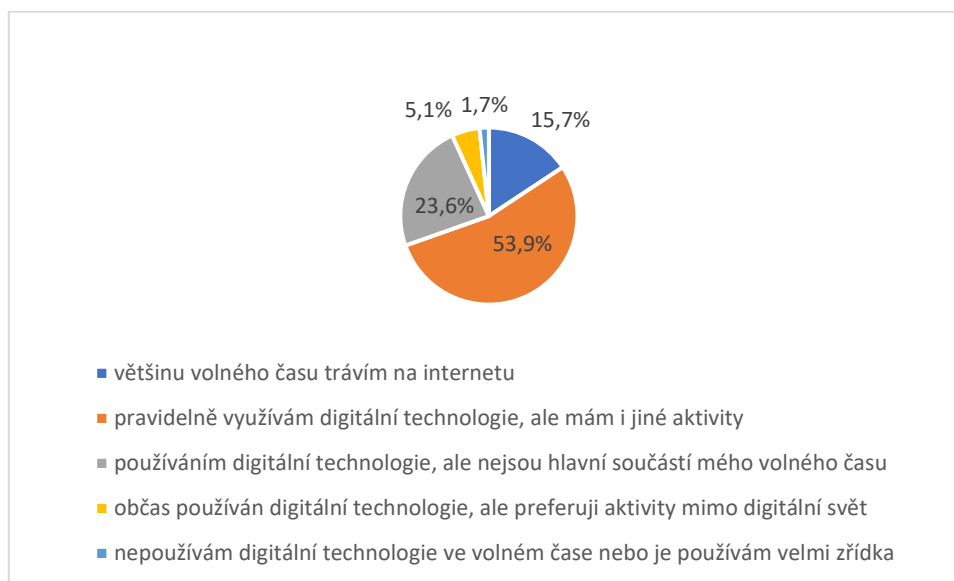

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

16. Jakou roli hrají digitální technologie jako jsou sociální média, videohry, on-line platformy apod. při trávení Tvého volného času?

Digitální technologie hrají v dnešním světě naprosto neodmyslitelnou roli. Proto ani studenti středních nejsou v jejich užívání výjimkou. Je tedy otázkou na kolik digitální technologie ovlivňují jejich volný čas. Na Obr. 17 je jednoznačné, že nadpoloviční většina respondentů (53,9 %) pravidelně využívá tyto technologie, avšak vykonávají i jiné aktivity, které s digitálními technologiemi nemusí souviset. Necelá ¼ respondentů také využívají digitálních technologií, ale vůbec nejsou jejich hlavní částí volného času. Nicméně 15,7 % studentů tráví většinu volného času na internetu. Je tedy nepřehlédnutelné, že digitální technologie hrají významnou roli v životech studentů, protože drtivá menšina jich odpověděla, že je nepožívají nebo pouze občas. Takovýto výsledek není rozhodně neočekávaný. V současném století, kdy je digitalizace obrovské téma je prakticky nemožné se těmito technologiím vyhnout. Důležitým faktorem je také to, že studenti se již narodili do doby, kdy se digitální technologie skokově vyvíjí a jsou jimi obklopeni prakticky neustále.

Obr. 17: Role digitálních technologií ve volném čase

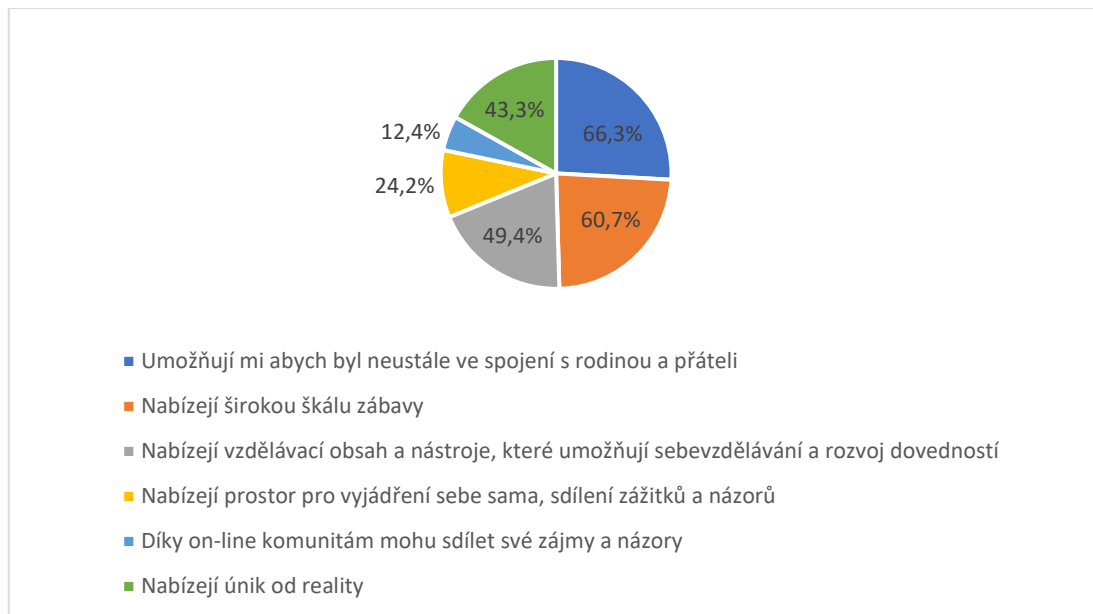

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

17. Jak digitální média ovlivňují Tvůj volný čas? V čem vidíš jejich přínos? Je možné více odpovědí.

Digitálními technologiemi se zabývá i tato otázka, která je zaměřena na to, jaké přínosy v rámci digitálního světa vnímají. Zde je opět důležité zdůraznit, že studenti měli opět možností více odpovědí, protože rozhodně nepoužívají digitální prostor jen za jedním účelem. Z této odpovědi vyplynulo, že nejčastějším přínosem užívání digitálního prostoru je prakticky nepřetržitý kontakt s rodinou, přáteli, zkrátka s lidmi, se kterými chtějí být v intenzivním kontaktu, na Obr. 18 je toto jasně vidět. Všeobecně by se dalo říct, že právě tato funkce neustálého kontaktu je pro digitální technologie typická, souvisí s tím i hojně využívané sociální sítě, které slouží jako zprostředkovatel právě tohoto typu kontaktu. Dalším přínosem, který označilo 60,7 % respondentů je široká škála zábavy, což je v internetovém prostoru nepochybně pravda. Každý student si může najít svůj druh zábavy a rozšiřovat si o něm obzory. Co lze ale považovat za velice pozitivní je fakt, že často respondenti zodpověděli, že je to i prostor pro sebevzdělávání, je možné zde najít spoustu naučného obsahu a zároveň únik od reality. To že se studenti chtějí a mají chuť vzdělávat i mimo vzdělávací zařízení je ohromně pozitivní. Zároveň únik od reality je v rámci odpočinku občas nezbytný. Nicméně je ale důležité mít na mysli, že digitální technologie nejsou reálný svět a nenechat se nimi až moc unést.

Obr. 18: Pohled studentů na přínosy digitálních technologií

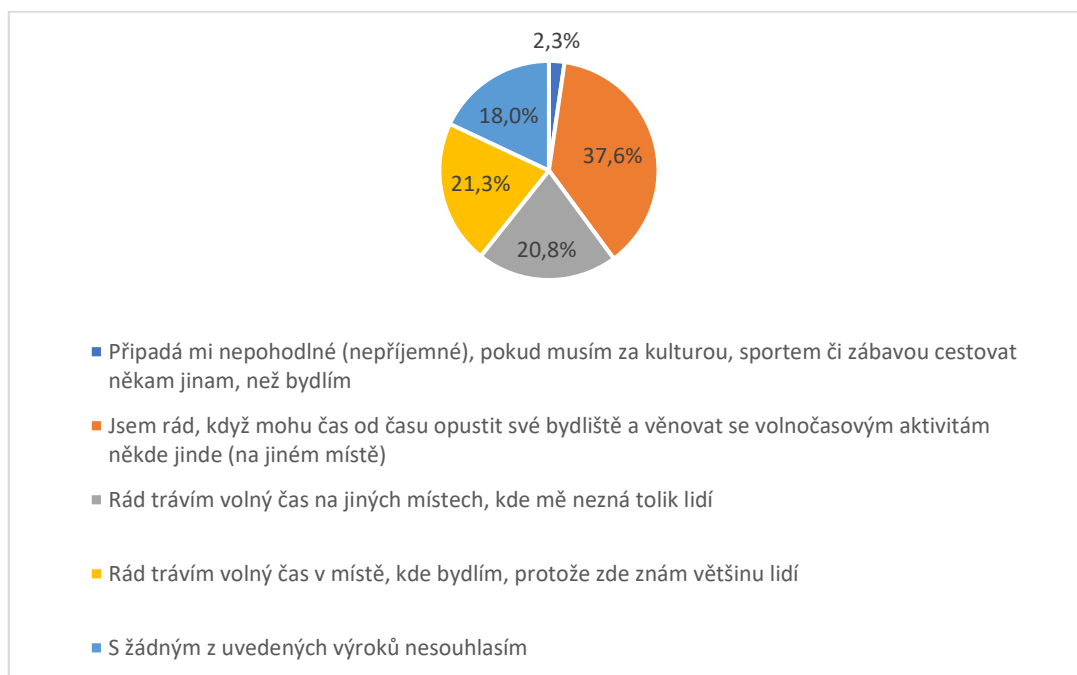
Zdroj: vlastní zpracování, 2024

18. Jak se díváš na trávení volného času mimo město Plzeň?

Prozatím všechny dotazy směřovaly na volnočasové aktivity v rámci města Plzeň. Nicméně tato otázka se zaměřuje na opak, jak studenti vnímají trávení volného i mimo Plzeň. Z Obr. 19 vyplývá, že 37,6 % respondentů jsou rádi, že mohou občas trávit čas i v jiném prostředí a na jiném místě, než v Plzni a zároveň 20,8 % rádi tráví volný čas jinde i z toho důvodu, že je tam nezná tolika lidí. Dá se tedy interpretovat, že více jak polovina studentů ráda stráví volný čas i v jiném prostředí než nutně v Plzni. Je přirozené, že občas je potřeba změnit prostředí, poznat a potkat například nové lidi nebo zkrátka jen nebýt chvíli v běžném prostředí, které studenty obklopuje prakticky každý den. Avšak i přesto 21,3 % studentu zodpovědělo, že jsou rádi, když mohou trávit volný čas v místě jejich bydliště. Zde je vidět, že každý prosazuje své preference trávení volného času v tomto je velice příznivá samotná možnost výběru, zda zůstat či nezůstat v místě bydliště. Nicméně 18 % studentů se neztotožňuje s žádným z výroků, které byly v nabídce. Lze tedy usuzovat, že na tuto otázku nemají jasně vyhraněný názor.

Obr. 19: Postoj studentů k trávení volného času mimo Plzeň

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

19. Existují nějaké volnočasové aktivity (kulturní, sportovní, zábavní), na které nemáš během školního roku čas a děláš je proto o prázdninách? Pokud ano, o jaké aktivity se konkrétně jedná?

Režim během školního roku tvoří převážnou většinu roku. Nicméně prázdniny jsou specifické období, kdy mají studenti mnohem více času a mohou tak vykonávat činnosti, na které během roku není tolik času. Respondenti jednoznačně v tomto ohledu zmiňovali dva druhy činností. První z nich je cestování (výlety, táboření). Takovýmto aktivitám přispívá i roční období, vzhledem k tomu, že prázdniny jsou v létě. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že studenti cestují jednak se svými rodiči či blízkou rodinou a druhá také s kamarády nebo přítelem/příteľkyní. Cestování je všeobecně charakterizováno jako odpočinková činnost, při které je možné poznat nová místa, kultury, gastronomii, ať už v rámci Česka, tak v zahraničí. Možností je v současné době celá řada, a tak každý může na základě svých preferencí cestovat bez větších omezení. Druhou činností, která byla studenti hojně zmiňována byly brigády. Jak vyplynulo i v předchozích otázkách, studenti chodí na brigády i v průběhu roku. Avšak o prázdninách mohou na brigádě trávit více času a tím pádem se zvyšuje možnost na vydělání většího obnosu peněz.

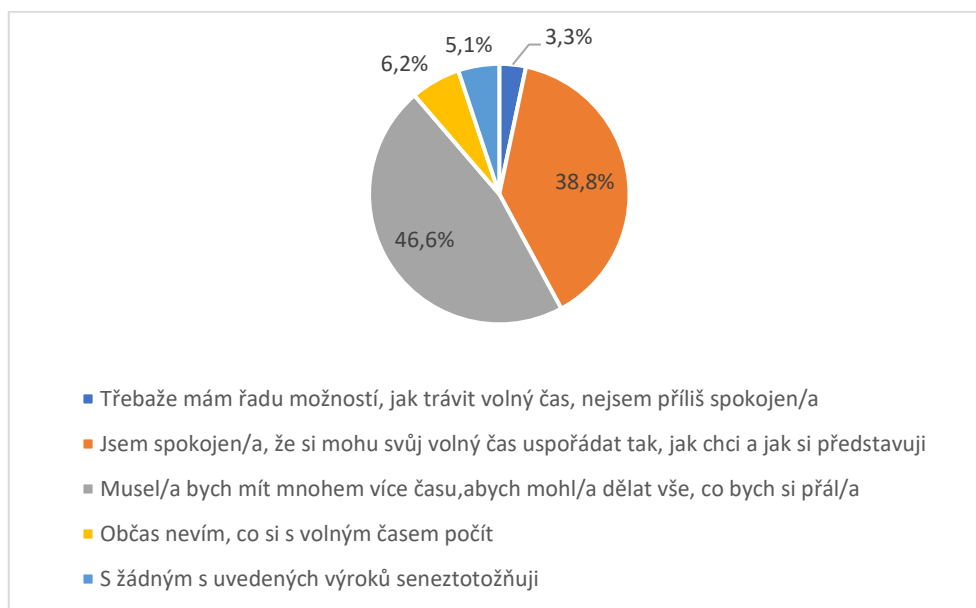
20. Jakým volnočasovým aktivitám (sportovním, kulturním, zábavním) by ses rád/a věnoval/a ale nemůžeš z důvodu nedostatku volného času, velké vzdálenosti od místa trvalého bydliště nebo nedostatku finančních prostředků?

Studenti byli rovněž dotazováni, zda jsou existující aktivity, které nevykonávají z různých důvodů, ekonomických, geografických, aj. Nejzmiňovanějším důvodem, proč studenti netráví čas, tak jak by si plně představovali, byly důvody ekonomické, tedy nedostatek finančních prostředků. Je jasné, že studenti neoplývají obrovským obnosem peněz a jsou ve skrze závislí na prostředcích, které jim poskytnou rodiče, nebo si vydělají na brigádách. Z výsledků ale vyplynulo, že studenti by rádi intenzivněji vykonávali své koníčky a záliby, které jsou pravidelnou náplní jejich volného času. Což se vztahuje k faktu, že na intenzivnější vykonávání volnočasových aktivit je potřeba více finančních prostředků a zároveň více volného času. Jmenovitě to jsou činnosti sportovního charakteru, odpočinkové a relaxační činnosti. Nicméně v tomto případě problematika dojezdové vzdálenosti nebyla větším problémem a studenti ji prakticky nezmiňovali.

21. Jak jsi spokojen/spokojena s trávením Tvého volného času?

V přechozích otázkách již bylo zjištěno kde, s kým a jak studenti tráví svůj volný čas, ale důležitá je i samotná spokojenost s tím, jak volný čas tráví. Tím se zabývá právě tato otázka. Na Obr. 20 je možné registrovat, že 46,6 % respondentů by potřebovali více času, aby mohli vykonávat všechny činnosti, které chtějí a které by je uspokojovaly. Je jasné, že studenti jsou zatíženi studijními povinnostmi, které se v praxi nedají nijak výrazně zkrátit, což má své opodstatnění. Vzdělání je zkrátka důležité a aby bylo efektivní, je potřeba vyšší časové dotace v rámci pracovních dní. Na druhé straně mince 38,8 % studentů vyjádřilo spokojenost s trávením volného času. V této otázce vyvstaly protipóly, kdy na jedné straně jsou studenti vcelku spokojeni s tím, jak volný čas tráví a na druhé straně vyjadřují jistý negativní postoj vůči tomu, že by potřebovali více času, aby ho trávili podle svých představ. Je důležité, a to nejenom v rámci tématu volného času najít jistý balanc, které bude studentům vyhovovat. Středoškolské vzdělání s sebou nese povinnost navštěvovat školu každý den po dobu několika hodin, a tak je jasné, že zejména během pracovních dní není času nazbyt.

Obr. 20: Spokojenost studentů s trávením volného času

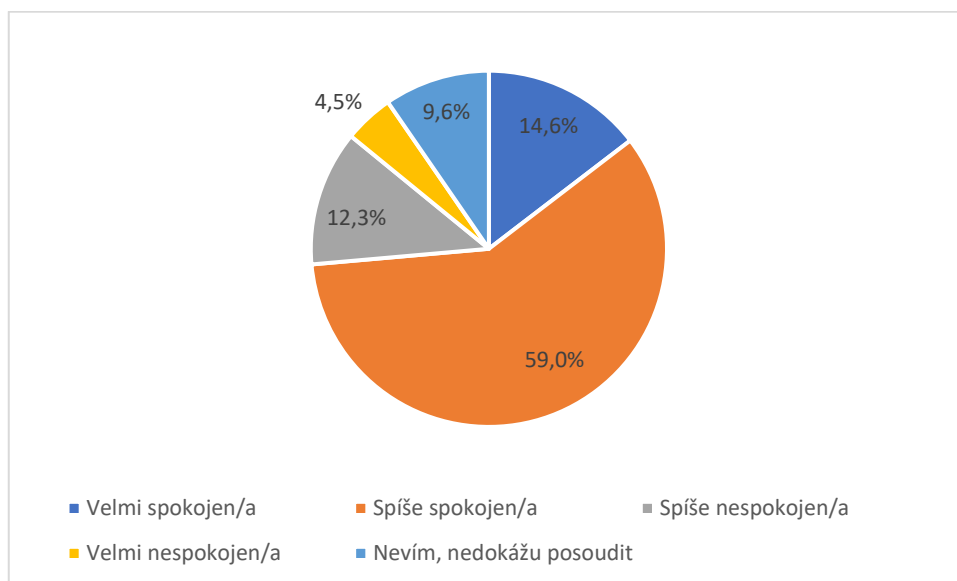

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

22. Jak hodnotíš město Plzeň z hlediska možností trávení volného času?

V rámci dotazníkového šetření bylo nezbytné zjistit nejenom spokojenost samotných studentů, ale zároveň i spokojenost s tím, jak město Plzeň nabízí a spravuje varianty trávení volného času. Z průzkumu vyplynulo, že prakticky většina je s nabídkou volnočasových aktivit a míst, kde trávit volný čas spokojena. Blíže specifikováno 59 % studentů odpovědělo spíše spokojen/a a dalších 14,6 % jsou velmi spokojeni. Tento výsledek je vcelku důležitý, protože Plzeň je velké město, ve kterém se pohybuje obrovské množství lidí a nedílnou součástí jsou právě i studenti středních škol, a to že jsou spokojeni naznačuje, že je Plzeň atraktivní a možnosti výběru, jak zde trávit volný čas jsou uspokojivé. Samozřejmě není možné, aby celý vzorek respondentů byl spokojen, a tak je na Obr. 21 možné vidět, že 12,3 % jsou spíše nespokojeni a 4,5 % velmi nespokojeni. Důvodů může být celá řada, ale i negativní postoj může být přínosný. Pakliže jsou důvody nespokojenosti oprávněné a konstruktivní, je to prostor pro město Plzeň, jak zlepšit situaci a posouvat se v možnostech zlepšení možností volnočasových aktivit dál.

Obr. 21: Hodnocení města Plzeň

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

23. Co z nabídky volnočasových aktivit (konkrétně), v městě Plzeň postrádáš nebo nabídku čeho bys rozšířil?

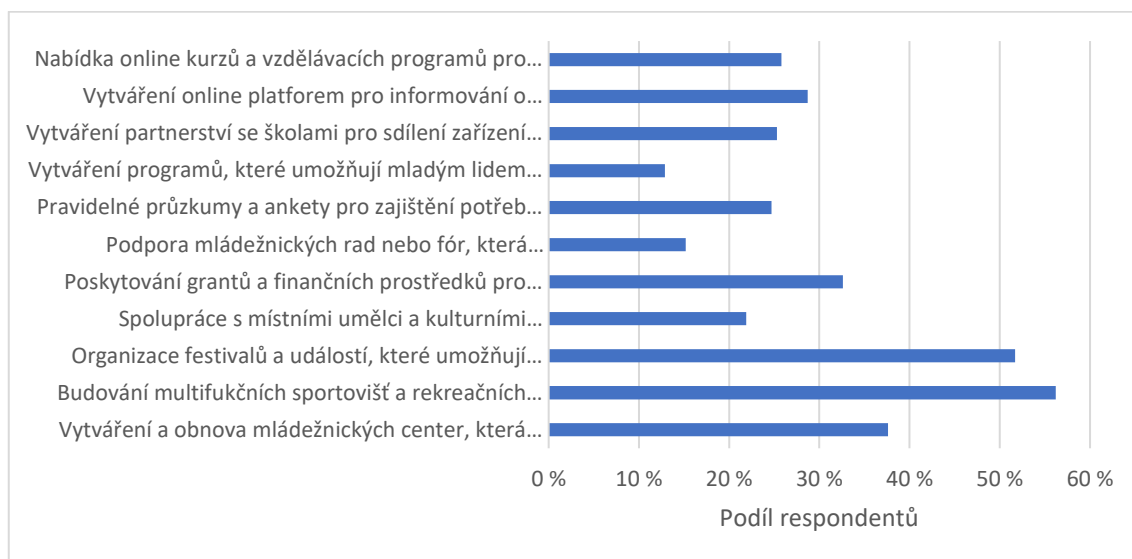
Zde studenti mohli písemně vyjádřit jejich připomínky, nápady k tomu, co v Plzni postrádají nebo co by si přáli zlepšit v rámci volnočasových aktivit. V tomto případě je potřeba zmínit, že studenti měli možnost tuto otázku nevyplnit a tím vyjádřit, že jsou s nabídkou spokojeni a tím pádem by nic nijak razantně neměli. Nicméně z celkových 178 respondentů odpovědělo na tuto otázku 37. Co lze brát jako velice pozitivní je fakt, že drtivá většina studentů nevnímá, že by potřebovali nějaké větší změny. Avšak ti, kteří vyjádřili své nápady, co by do budoucna v Plzni uvítali byli velice konstruktivní. Nejčastější odpovědí bylo vytvoření více parků, zelených prostorů a všeobecně řečeno míst, která jsou určena pro relaxaci a zároveň pomáhají ke zpříjemnění místního klimatu. Toto téma je v současném století populární nejenom v rámci českých měst, ale i světových metropolí. Taková to místa jsou důležitá nejenom pro občany, ale i pro živočišnou a rostlinou sféru. Město tím pádem nemusí být nutně jen prostor plný betonových chodníků a nevhledných míst. Další připomínkou, kterou studenti zmiňovali byla lepší kvalita místního plaveckého bazénu či vytvoření menšího aquaparku. V Plzni se nachází pouze jeden velký veřejný bazén, které sice v posledních letech prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Nicméně i přesto všechno studenti nejsou s kvalitou, kterou plzeňský bazén nabízí spokojeni. V poslední řadě studenti navrhovali zlepšení

sportovních areálů a sportovišť vůbec. Tyto odpovědi jsou úzce spojeny i s otázkou č. 24 dotazníkového šetření, kdy většina studentů odpověděla, že si myslí, že by Plzeň měla více podporovat výstavbu či rozšiřování multifunkčních sportovišť. Z tohoto jednoznačně vyplývá, že mladým lidem poměrně zásadně záleží na kvalitě sportovního zázemí ve městě Plzeň a cítí i samotný potenciál pro zlepšování v této sféře. Je jasné, že studenti mají velkou část života před sebou, a tak je důležité, aby jim na těchto věcech záleželo a by vyjadřovali své objektivní názory.

24. Jakým způsobem by podle Tvého názoru mělo město Plzeň, podporovat volnočasové aktivity mladých lidí?

Závěrečnou otázkou dotazníkového šetření bylo hlavně o vyjádření studentů k tématu, jak by mohlo/mělo Plzeň více podporovat aktivity mladých lidí a aby město Plzeň bylo tím pádem pro studenty dostatečně atraktivní. Na tuto otázku bylo možné rovněž odpovídat více možnostmi. Je jasné, že podpora volnočasových aktivit nezávisí na jednom typu činnosti, nýbrž na celém souboru přístupů, aktivit a dalších podnětů ze strany města. Nejčastěji vybranou odpovědí byla výstavba multifunkčních sportovišť nebo také vylepšování těch stávajících, které se v praxi využívají. Na Obr. 22 je pak nadále evidentní, že studenti by uvítali organizaci vícero festivalů na různá témata, kde by mohli projevit svou kreativitu a zároveň strávit čas se svými přáteli. Současná mládež je velice kreativní ať už v digitálním prostoru, ale i v reálném světě. Festivaly nemusí být právě nutně jen hudební. Ačkoliv jsou zpravidla nejčastější, ale jsou možné festivaly i různého zaměření např. umělecké, ekologické, sportovní, technologické, ... a z této odpovědi vyplývá, že právě tato možnost výběru studentům na území Plzně chybí a kvitovali by jejich podporu a případné zařazení do programu v průběhu celého roku. Co je v tomto případě ale důležité si uvědomit je fakt, že na všechny tyto aktivity jsou poměrně velké finanční náklady. Finanční podpora je tedy velice důležitá a pro některé organizace, kluby životně důležitá. Granty a různé formy sponzorství jsou nedílnou součástí a je potřeba se jim rovněž věnovat. Zároveň všeobecně lze říci, že mladí lidé tráví značnou část dne ve virtuálním světě. V rámci tohoto prostředí je možné se prostřednictvím dobré propagace dostat do podvědomí mladých lidí a informovat je o různých aktivitách, které se v rámci města Plzeň konají.

Obr. 22: Způsoby podpory aktivit ve volném čase

Zdroj: vlastní zpracování, 2024

6.1 Návrhy na zlepšení zkvalitnění volnočasových aktivit

Závěrečnou částí praktického výzkumu jsou návrhy, jak zlepšit trávení volného času v Plzni. Na toto téma se autorka ptala i v dotazníkovém šetření. Tyto otázky nebyly nahodilé, ale fungovaly jako odraz toho, co studentům středních škol chybí, co by změnily. Je důležité si uvědomit, že právě oni mohou být pomyslným hnacím motorem pro to, aby v tomto směru docházelo k inovacím a posunům vpřed. Z výsledků dotazníkového šetření jasně vyplynulo, že pro mladé lidi je velmi důležitý sport, fyzické aktivity. K celé řadě různých sportů je potřeba kvalitního zázemí, a to ne vždy je samozřejmostí. Z toho plyne jedno z prvních návrhů, které autorka navrhuje. Minimálně alespoň udržovat sportoviště a různá sportovní zařízení ve vyhovujícím stavu a v případě intenzivního využívání by mělo město Plzeň schopno reagovat na případné problémy. Kvalitní sportovní zázemí podněcuje lepší sportovní výkony, které mohou být dále budovány i do profesionální sféry.

Současný svět se nachází v digitální době, kdy jsou právě i mladí lidé obklopani různými sociálními sítěmi a dalšími technologiemi. Je to prostředek, kterým je možné se dostat ke studentům „blíže“. Proto další možností, jak zlepšit přístup k mladým lidem je právě aktivní tvorba v internetovém prostoru. Zajímavě zpracovaný obsah ve formě různých krátkých videí a dalších forem je rozhodně poutavější, než mnohá oznámení pouze v podobě plakátů ať už ve fyzické či digitální formě. Studenti žijí v tomto

digitálním světě praktický celý svůj dosavadní život, a tak je důležité myslet na to, jakým způsobem je vhodné je oslovit, aby svůj volný čas trávili v Plzni a využívali tak možnosti, které západočeské město nabízí. Jinými slovy by se návrh dal nazvat jako komunikace mezi studenty a městem Plzní jakožto zřizovatelem většiny volnočasových aktivit, které se na tomto území konají. V momentě, kdy takováto komunikace bude probíhat efektivně a účinně, dá se předpokládat, že mladí lidé se budou zapojovat do různých akcí v hojnějším počtu a může se tak využívání volnočasových aktivit stabilně zvýšit. Nicméně je ale také velice důležité, s jakými tématy pracovat a oslovovat tak mladé lidi. V současné době jsou oblíbená témata klimatická změna, zelené plochy, třídění odpadu a mnoho dalších oblastí, které se zaštiťují pod ekologickými činnostmi. Proto by bylo záhodno, aby byly vytvářeny akce, workshopy, semináře, které by se touto tematikou zabývaly a nesázely jen na tradiční festivaly zaměřené na hudbu, kulturu. Je jasné, že tento návrh není míněn tak, že tyto akce by se již neměly konat, nýbrž základní pointa je ve faktu, že by se měla rozšířit nabídka tematicky zaměřených událostí, a to rozhodně nejenom pro mladé lidi.

Tyto dva hlavní návrhy považuje autorka za stěžejní. Je ale potřeba zdůraznit, že zlepšení, nebo návrhů na zlepšení existuje ještě celá řada a co víc, tato práce je zaměřena na jasně vymezený segment lidí, takže se dá do velké míry předpokládat, že preference a podněty jiných skupin občanů budou odlišné. Účelem ale je, aby bylo v rámci možností vyhověno co největší části celého souboru obyvatel. Nicméně mladá generace je důležitá v tom smyslu, že zde bude nadále studovat, pracovat, a tak je důležité, aby se o tuto problematiku zajímala, protože se jí bezprostředně týká.

Všeobecně ale lze říct, že město Plzeň pořádá celou řadu různých akcí, ať už tradičních, které jsou spjaté s historickými událostmi nebo také gastronomické, celou řadu „food festivalů“. Přístup města k tomuto tématu je jednoznačně proaktivní. Nicméně je potřeba reagovat, vnímat nové trendy a být otevřený podnětům ze strany občanů.

Závěr

Volný čas, jak se v průběhu této práce ukázalo, je důležitou součástí života studentů středních škol. Hlavním cílem byla analýza toho, jak právě studenti středních škol v Plzni tráví svůj volný čas, tedy jakými aktivitami, s kým je tráví a kde. Z praktického výzkumu vyplynulo, že existují rozdíly mezi aktivitami, které vykonávají muži a ženy. Ženy se více času věnují klidnějším aktivitám, jako jsou poslech hudby, četba, sebevzdělávání. Naopak příslušníci mužského pohlaví se převážně věnují fyzickým aktivitám, bojovým sportům či motoristickým sportům. Je evidentní, že právě tyto činnosti jsou spojovány spíše s mužským pohlavím.

Studenti středních škol jsou v mladém věku, a tak se obklopují svými spolužáky, přáteli, ale také partnery. Koneckonců i dotazníkové šetření prokázalo, že se studenti setkávají se svými kamarády, hlavně o víkendových dnech. Nicméně není velkou výjimkou, že studenti tráví volný čas i sami. Teno jev vůbec není na škodu. Je důležité umět trávit čas pouze sám sebou a věnovat se činností, které jsou pro jednotlivce samotné důležité. Zároveň i v tomto ukazateli existují malé rozdíly mezi pohlavími. Ženy tráví během běžného pracovního týdne čas více samy než muži. Nicméně se shodují aspekty, že studenti středních škol tráví čas s blízkými kamarády, ale i větší partou, zejména o víkendových dnech.

Plzeň je největší město v rámci Plzeňského kraje, a tak se zde shlukuje velké množství studentů, kteří nejsou místní, tedy nemají trvalý pobyt v Plzni, ale zároveň zde volný čas tráví. Tato práce také ukázala provázanost mezitím, že studenti s železnou pravidelností vykonávají aktivně sportovní aktivity a s tím se pojí, že často tráví čas ve sportovních zařízeních a záleží jim na tom, aby tato místa měla kvalitní úroveň. Dalšími místy, kde se studenti v Plzni setkávají je celá řada různých kaváren, restauračních zařízení či obchodních domů, které nabízí vyžití různého druhu. Nicméně z geografického hlediska lze jednoznačně říct, že v rámci města Plzeň studenti tráví čas v centru, kde se nachází desítky zařízení, které studenti využívají.

V neposlední řadě jsou s tematikou volného času neodmyslitelně spojeny i digitální a moderní technologie. Studenti jsou těmito technologiemi obklopeni prakticky každý den, ať už v podobě mobilních telefonů, tak různých tabletů, počítačů. V současné době se tato zařízení pravidelně využívají i v rámci školní výuku, a tak je teoreticky nemožné se s nimi neseťkat. Toto tvrzení potvrzuje i výsledek, že studenti vnímají digitální

technologie jako nedílnou součást volného času. Je ale potřeba myslet na to, že tyto technologie mohou být určitě přínosem, jakožto zprostředkovatel nepřetržité komunikace s kýmkoliv nebo jako inspirace v různých odvětvích, která studenty zajímají a kterým se věnují. Nicméně na druhé straně s sebou tyto technologie nesou rizika spojená s různými druhy nevhodného chování a jiných nepříjemných jevů a zároveň nikdy není dobré, aby volný čas byl tráven právě jen u těchto prostředků. Pro takto mladé lidi je důležité, aby si stále uvědomovali realitu, která se děje a využívaly technologie ve vyvážené míře.

Neodmyslitelným faktorem je spokojenost studentů s tím, jak volný čas tráví. Tato práce ukázala, že necelá polovina dotazovaných upozorňuje na to, že by potřebovala více volného času, aby jej mohli trávit přesně podle svých představ. Nicméně na druhé straně podobné množství studentů vyjádřilo spokojenost s tím, jak volný čas tráví. Zde je potřeba si uvědomit, že středoškolští studenti jsou zatíženi školními povinnostmi, a tak možnosti, jak si vytvořit více volného času především během pracovního týdne není mnoho. Avšak není to vyložený projev nespokojenosti, dalo by se říci, že je to spíše přání.

Tato bakalářská práce ukázala, že studenti tráví svůj volný čas velice pestře. Volný čas je široké téma, které se napříč historií významně mění. Současní studenti jsou vystaveni obrovskému výběru a jestliže neexistují nějaké faktické překážky (finanční, vzdálenostní, aj.), tak mohou provozovat aktivity, které si představují a které je naplňují, aby byli v rámci volného času spokojeni. Spokojenost je velice důležitá po všech stránkách. Je ale potřeba připustit, že je vždy prostor pro zlepšení. Koneckonců respondenti měli možnost vyjádřit se, jak by se aktivity a prostory v rámci Plzně mohly zlepšit. Nejpalčivějším tématem byla právě kvalita místních sportovišť. Studenti tráví svůj čas fyzickými aktivitami, pro které je potřeba kvalitního prostředí. Takže jejich údržba a vylepšování vnímají studenti jako velice důležité. Zároveň jak již bylo řečeno, mladí studenti jsou hojně obklopani digitálními technologiemi, a tak je potřeba zlepšení komunikace mezi městem Plzeň a právě studenty, kteří tak mohou využívat větší škály aktivit o kterých třeba ani neví.

Téma volného času je velice široké a diskutované napříč generacemi. Existuje mnoho činitelů, které ovlivňují fakt, jak středoškolští studenti tráví svůj čas. Tato bakalářská práce prokázala různorodost ve způsobech trávení volného času, jakými lidmi se mladí obklopují a na jakých místech se pohybují. Dá se předpokládat, že vývoj této problematiky bude nadále dynamický a způsoby trávení volného času se mohou měnit.

Seznam použitých zdrojů

- Akhan, N. E., Çiçek, S., & Kocaağa, G. (2022). Critical and creative perspectives of gifted students on global problems: Global climate change. *Thinking Skills and Creativity*, 46, 101131. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101131>
- Becker, C., Hopfinger, H., & Steinecke, A. (2004). *Geographie der Freizeit und des Tourismus: Bilanz und Ausblick* (2. vyd.). Oldenbourg.
- Český statistický úřad (2022). *Město Plzeň mezi krajskými městy z pohledu demografické statistiky*. Dostupné 23.3.2022 z <https://www.czso.cz/csu/xp/mesto-plzen-mezikrajskymi-mesty-z-pohledu-demograficke-statistiky>
- Eger, L., & Egerová, D. (2014). *Základy metodologie výzkumu: Pro studenty ekonomických oborů*. Západočeská univerzita.
- Fouberg, E. H., Murphy, A. B., & De Blij, H. J. (2012). *Human Geography: People, Place, and Culture* (10. vyd.). John Wiley.
- Garg, S. (2023). Gender differences in pathways influencing leisure time physical activity: A structural equation analysis. *Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews*, 17(5), 102761. <https://doi.org/10.1016/j.dsx.2023.102761>
- Hájek, B., Hofbauer, B., & Pávková, J. (2011). *Pedagogické ovlivňování volného času: Trendy pedagogiky volného času* (2. vyd.). Portál.
- Hofbauer, B. (2004). *Děti, mládež a volný čas*. Portál.
- Chen, X., Kemperman, A., & Timmermans, H. (2022). Socio-demographics, neighborhood characteristics, time use, and leisure-time physical activity engagement patterns over the life course. *SSM-Population Health*, 19, 101244. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2022.101244>
- Janiš, K. (2009). *Úvod do problematiky volného času*. Slezská univerzita v Opavě.
- Ježek, J. (2004). *Aplikovaná geografie města*. Západočeská univerzita.
- Marada, M. (2010). *Doprava a geografická organizace společnosti v Česku*. Česká geografická společnost.
- Martínek, Z. (2009). *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Grada.
- Město Plzeň (2022a). *Kam za kulturou*. Dostupné 6.9.2022 z <https://plzen.eu/volny-cas/kam-za-kulturou/>
- Město Plzeň (2022b). *Kam za sportem*. Dostupné 6.9.2022 z <https://plzen.eu/volny-cas/kam-za-sportem/>
- Město Plzeň (2022c). *Po stopách historie města*. Dostupné 1.11.2022 z <https://plzen.eu/o-meste/historie/po-stopach-historie/>
- Město Plzeň (2022d). *Vzdělávání*. Dostupné 6.9.2022 z <https://plzen.eu/vzdelavani/stredni-skoly/>
- Nešpor, K., Csémy, L., & Šafránková, I. (1992). *Alkohol, drogy a vaše děti: Jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Sportpropag.
- Novotná, E. (2008). *Základy sociologie*. Grada.

- Patočková, V., Čermák, D., Šafr, J. (2022). *Volný čas dětí staršího školního věku a jeho prožívání. Výsledky reprezentativního výzkumu v České republice 2021 (monitorovací studie)*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
<http://www.soc.cas.cz/publikace/volny-cas-deti>
- Pávková, J. (2008). *Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času* (4. vyd). Portál.
- PMDP (2023). *Mapa MHD*. Dostupné z 1. 3. 2023 <https://www.pmdp.cz/mapa-mhd/>
- Řezáč, J. (1998). *Sociální psychologie*. Paido.
- Suchá, J., Dolejš, M., Pipová, H., Maierová, E., & Cakirpaloglu, P. (2018). *Hraní digitálních her českými adolescenty*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Suchá, J., Dolejš, M. (2016). *Agresivita, depresivita, sebehodnocení a impulzivita u českých adolescentů*. Univerzita Palackého v Olomouci
- Visit Plzeň (2024). *Gastronomie*. Dostupné z <https://www.visitplzen.eu/gastronomie/>

Seznam tabulek

Tab. 1: S kým ženy tráví volný čas v průběhu týdne.....	37
Tab. 2: S kým muži tráví volný čas v průběhu týdne	38
Tab. 3: Významné konkrétní aktivity ve volném čase.....	44

Seznam obrázků

Obr. 1: Působení vztahů mezi jednotlivcem a skupinou.....	21
Obr. 2: Věková struktura	29
Obr. 3: Rozložení pohlaví respondentů	30
Obr. 4: Vybrané střední školy v Plzni.....	31
Obr. 5: Trvalé bydliště respondentů	32
Obr. 6: Způsob dopravy v případě trvalého bydliště mimo Plzeň	33
Obr. 7: Pojem volný čas z pohledu respondentů	34
Obr. 8: Rozložení volného času po jednotlivých hodinách	35
Obr. 9: Druhy prostředí, kde respondenti žijí	36
Obr. 10: Kde ženy tráví volný čas v průběhu týdne	39
Obr. 11: Kde muži tráví volný čas v průběhu týdne.....	39
Obr. 12: Jaký způsob dopravy využívají respondenti.....	41
Obr. 13: Vybrané obecné činnosti volného času během pracovního týdne.....	42
Obr. 14: Vybrané obecné činnosti volného času během víkendových dní.....	43
Obr. 15: Místa, kde studenti tráví obecně volný čas.....	45
Obr. 16: Slovní mrak o konkrétních místech v Plzni.....	46
Obr. 17: Role digitálních technologií ve volném čase.....	47
Obr. 18: Pohled studentů na přínosy digitálních technologií.....	48
Obr. 19: Postoj studentů k trávení volného času mimo Plzeň	49
Obr. 20: Spokojenost studentů s trávením volného času	51
Obr. 21: Hodnocení města Plzeň	52
Obr. 22: Způsoby podpory aktivit ve volném čase.....	54

Seznam příloh

Příloha A: Ukázka dotazníku

Příloha A: Ukázka dotazníku

1. Kolik Ti je let?

- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20

2. Pohlaví

- Muž
- Žena

3. Jakou střední školu navštěvuješ?

- Obchodní akademie
- Sportovní a podnikatelská SŠ

4. kde studuješ také trvalé bydliště?

- Ano
- Ne

5. Pokud dojíždíš, tak jakým způsobem?

- Každodenní dojíždka
- Domů jezdím obvykle na víkend

6. Co pro Tebe znamená volný čas? Co se Ti vybaví, když se řekne „volný čas“?

- Mimoškolní čas
- Čas po skončení domácích prací
- Čas strávený s rodinou (sourozenci, rodiče, prarodiče) a přáteli
- Čas věnovaný sobě, svým koníčkům, zájmům a zálibám

7. Jaké je rozložení Tvého času Kolik máš volného času? Kdy máš v průběhu dne volný čas skutečně pro sebe, kdy se můžeš věnovat svým koníčkům, zájmům a zálibám? (Jedná se o volný čas, který Ti zbyde po odečtení času věnovaného spánku, škole, učení a domácím úkolům, pomoci rodičům a podobně.

Čas	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
6:00			
7:00			

8:00			
9:00			
10:00			
11:00			
12:00			
13:00			
14:00			
15:00			
16:00			
17:00			
18:00			
19:00			
20:00			
21:00			
22:00			
23:00			
24:00			

8. V jakém prostředí bydlíš?

- V bytě na sídlišti
- V bytě na staré zástavbě (ve vnitřní části města)
- V rodinném domě se zahradou
- V rodinném domě bez zahrady
- Jiná forma bydlení

9. S kým nejčastěji (obvykle) trávíš svůj volný čas?

	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Sám/sama			
Se sourozencem (sourozenci) nebo s rodinou			
S kamarádem/kamarádkou			
S přítelem/přítealkyní			
S více přáteli/s partou			
S členy klubu organizace, kterou navštěvuji (sport, církev apod.)			

10. Kde převážně trávíš svůj volný čas?

	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Doma-v bytě, domě, kde trvale bydlím			
Na jiném místě v obci/ městě, kde trvale bydlím			
Mimo místo trvalého bydliště, v jiné obci nebo městě			
Na chatě/ chalupě			

11. Jak se obvykle dostáváš na místo nebo místa, kde trávíš volný čas?

	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Jsem doma (v bytě), nikam necestuji			
Pěšky			
Na kole			
Osobním automobilem			
Veřejnou dopravou			
Jiná možnost			

12. Kterým volnočasovým aktivitám se věnuješ?**V případě pracovního dne – alespoň 1x za týden****V případě soboty a neděle – alespoň 1x za měsíc**

	Obvyklý pracovní den	Sobota	Neděle
Pasivní odpočinek, nicnedělání			
Relaxace a odpočinek (meditace, pobyt v přírodě blízkém prostředí)			
Sexuální aktivity			
Procházky			
Aktivní sport/y a fyzická aktivita			
Cykloturistika			
Setkávání a trávení volného času s partnerem/partnerkou a s přáteli			
Návštěva klubů, účast na kulturních, sportovních a společenských akcích			
Činnost v zájmových organizacích a klubech			

Umělecké a kreativní aktivity (malování, psaní, hudba, řemeslo apod.)			
Vzdělávací aktivity (mimo školních povinností) a osobní rozvoj			
Cestování a poznávání nových míst			
Nakupování			
Četba, sledování filmů, poslech hudby, počítačové hry apod.			
Chatování, vyhledávání informací a komunikace na internetu			

13. Jakým dalším významným aktivitám se věnuješ ve volném čase? Upřesni.

14. Kde se nejčastěji setkáváš s přáteli a známými? Je možné více odpovědí.

- Cukrárna, kavárna, bar, restaurace
- Nákupní centrum
- Mládežnický klub, komunitní centrum
- Sportovní a rekreační zařízení (klub)
- Náměstí, ulice
- Park, veřejná zahrada
- Jiné místo

15. Která konkrétní místa ve městě Plzeň využíváš jako místa setkávání s přáteli a známými? Popiš je co možná nejpřesněji.

16. Jakou roli hrají digitální technologie jako jsou sociální média, videohry, on-line platformy apod. při trávení Tvého volného času?

- Většinu volného času trávím na internetu
- Pravidelně využívám digitální technologie, ale mám i jiné aktivity
- Používám digitální technologie, ale nejsou hlavní součástí mého volného času
- Občas používám digitální technologie, ale preferuji aktivity mimo digitální svět
- Nepoužívám digitální technologie ve volném čase nebo je používám velmi zřídka

17. Jak digitální média ovlivňují Tvůj volný čas? V čem vidíš jejich přínos? Je možné více odpovědí.

- Umožňují mi abych byl neustále ve spojení s rodinou a přáteli

- Nabízejí širokou škálu zábavy
- Nabízejí vzdělávací obsah a zdroje, které umožňují sebevzdělávání a rozvoj dovedností
- Nabízejí prostor pro vyjádření sebe sama, sdílení zážitků a názorů
- Díky on-line komunitám mohou sdílet své zájmy a názory
- Nabízejí únik od reality

18. Jak se díváš na trávení volného času mimo město Plzeň? Pouze jedna možnost.

- Případá mi nepohodlné (nepříjemné), pokud musím za kulturou, sportem či zábavou cestovat někam jinam, než bydlím
- Jsem rád, když mohu čas od času opustit své bydliště a věnovat se volnočasovým aktivitám někde jinde (na jiném místě)
- Rád trávím volný čas na jiných místech, kde mě nezná tolik lidí.
- Rád trávím volný čas v místě, kde bydlím, protože zde znám většinu lidí
- S žádným z uvedených výroků nesouhlasím

19. Existují nějaké volnočasové aktivity (kulturní, sportovní, zábavní), na které nemáš během školního roku čas a děláš je proto o prázdninách? Pokud ano, o jaké aktivity se konkrétně jedná?

20. Jakým volnočasovým aktivitám (sportovním, kulturním, zábavním) by ses rád/a věnoval/a ale nemůžeš z důvodu NEDOSTATKU VOLNÉHO ČASU

21. Jakým volnočasovým aktivitám (sportovním, kulturním, zábavním) by ses rád/a věnoval/a ale nemůžeš z důvodu VELKÉ VZDÁLENOSTI OD MÍSTA TRVALÉHO BYDLIŠTĚ (ŠPATNÉHO DOPRAVNÍHO SPOJENÍ)

22. Jakým volnočasovým aktivitám (sportovním, kulturním, zábavním) by ses rád/a věnoval/a ale nemůžeš z důvodu NEDOSTATKU FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

23. Jak jsi spokojen/ spokojena s trávením Tvého volného času? Pouze jedna odpověď.

- Třebaže mám řadu možností, jak trávit volný čas, nejsem příliš spokojen/a
- Jsem spokojen/a, že si mohu svůj volný čas uspořádat tak, jak chci a jak si představuji
- Musel/a bych mít mnohem více času, abych mohl/a dělat vše, co bych si přál/a
- Občas nevím, co si s volným časem počít
- S žádným s uvedených výroků se neztotožňuji

24. Jak hodnotíš město Plzeň z hlediska možností trávení volného času?

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a
- Nevím, nedokážu posoudit

25. Co z nabídky volnočasových aktivit (konkrétně) v městě Plzeň postrádáš nebo nabídku čeho bys rozšířil?

26. Jaký způsobem by podle Tvého názoru mělo město Plzeň, podporovat volnočasové aktivity mladých lidí? Je možné více odpovědí.

- Vytváření a obnova mládežnických center, která nabízejí rozmanité aktivity, včetně uměleckých klubů, hudebních prostorů, tanečních sálů a heren
- Budování multifukčních sportovišť a rekreačních oblastí s vybavením pro různé sporty a aktivity
- Organizace festivalů a událostí, které umožňují mladým lidem projevit svou kreativitu
- Spolupráce s místními umělci a kulturními organizacemi pro pořádání různých akcí pro mladé lidi
- Poskytování grantů a finančních prostředků pro místní sportovní a jiné kluby
- Podpora mládežnických rad nebo fór, která umožňují mladým lidem vyjádřit své názory a přispět k plánování městských projektů
- Pravidelné průzkumy a ankety pro zajištění potřeb a preferencí mladých lidí
- Vytváření programů, které umožňují mladým lidem zapojit se do dobrovolnictví a komunitních projektů, které rozvíjejí sociální dovednosti a pocit společenské zodpovědnosti
- Vytváření partnerství se školami pro sdílení zařízení a zdrojů a pro spolupráci na vzdělávacích programech a iniciativách mimo školní osnovy
- Vytváření online platforem pro informování o volnočasových aktivitách a událostech
- Nabídka online kurzů a vzdělávacích programů pro mladé lidi

Abstrakt

Hrbková, E. (2024). *Volnočasové chování studentů středních škol ve městě Plzeň* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: volný čas, střední školy, studenti, volnočasové aktivity

Tématem této bakalářské práce je volnočasové chování studentů středních škol konkrétně v západočeském městě Plzeň. Cílem této práce je zanalyzovat jak, kde a s kým středoškoláci volný čas tráví a navrhnout řešení na případná zlepšení v tématice volného času. Práce se skládá ze dvou základních částí, a to teoretické a praktické. V teoretické části je definovaný pojem volného času, jeho historie, jak se dělí. Dále také sociální vlivy v rámci skupiny, negativní dopady a také vliv digitálních technologií. Posledním větším celkem teoretické části jsou konkrétní místa v Plzni, kde je možné volný čas trávit a zároveň, jak je možné se v Plzni dopravovat. Praktická část se zabývá zpracováním informací, které byly zjištěny v rámci dotazníkového šetření. Cílem dotazníkového šetření je nejenom zanalyzovat informace, ale také z výsledků zjistit, jak by studenti sami zlepšovali možnosti trávení volného času v Plzni a které aktivity nejvíce podporují.

Abstract

Hrbková, E. (2024). *Leisure time behavior of secondary school students in the city of Pilsen* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: leisure time, secondary school, students, leisure time activities

The topic of this bachelor's thesis is the leisure behavior of secondary school students specifically in the West Bohemian city of Pilsen. The aim of this work is to analyze how, where, and with whom secondary school students spend their leisure time and to propose solutions for potential improvements in the area of leisure activities. The thesis consists of two main parts theoretical and practical. In the theoretical part, the concept of leisure time is defined, including its history and various divisions. Additionally, social influences within groups, negative impacts, and the influence of digital technologies are discussed. The final major section of the theoretical part covers specific places in Pilsen where leisure time can be spent and how transportation within the city is facilitated. The practical part involves processing the information obtained through questionnaire surveys. The aim of the survey is not only to analyze information but also to determine from the results how students themselves would improve the opportunities for leisure time activities in Pilsen and which activities they most support.